

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

JOKER OUT
KRALJEVIČI
ROCK'N'ROLLA
Z LASTNO KNJIŽNICO

Ljubljana

**V PRAZNIČNEM DUHU KRASIMO MESTO, Z MALIMI DEJANJI POMAGAMO OTROKOM IN
OHRANJAMO VARNOST V PROMETU. VITAMINE NABIRAMO Z LJUBLJANSKIM ZELJEM,
NATO PA SE PREGREŠIMO Z LEGENDARNO PICO. KDAJ STE BILI NAZADNJE V LUTKOVNEM
GLEDALIŠČU?**

06 Skupaj okrasimo praznična drevesca

Šolarji so okrasili smreko v atriju Mestne hiše in drevesca na Wolfovi ulici. Stritarjevo, Čopovo in Trubarjevo pa lahko okrasite sami.

07 Superjunak zime

Na osrednji mestni tržnici se daljšajo vrste pred stojnicami s kislim zeljem. Brez skrbi, dovolj ga bo za vse.

08 Klobuki za uglajene glave

Mojster Rudolf Pajk ročno izdeluje klobuke za pogrebneke, mušketirje, kavboje in dame.

09 Skupaj živimo Vizijo NIČ

Z Robertom Štabo smo se pogovarjali o ukrepih za zmanjšanje posledic prometnih nesreč.

10 Letos zaključene preнове šol

Prenovljeni prostori osnovnih šol otrokom zagotavljajo dobro počutje in boljše pogoje za izobraževanje.

12 Dobrosrčnost (naj) ne pozna meja

Z UNICEF-ovimi punčkami iz cunaj otrokom iz držav v razvoju zagotavljamo cepljenje proti nalezljivim boleznim.

13 Mala dejanja, ki uresničujejo velike sanje

Program Botrstvo otrokom v stiski zagotavlja primerno okolje za kakovostno življenje in razvoj talentov.

14 Kako do svojega zdravnika

Kratek vodnik do najbolj iskanih storitev v Zdravstvenem domu Ljubljana v teh težkih epidemičnih dneh..

16 Silvestrovo

Kako silvestrsko praznovanje preživijo tisti, ki takrat delajo.

18 Od sukanca do kavarne

Po srajco v Centromerur, po pralni stroj v Metalko, po delikatese v Maximarket ... Spominjamo se veleblagovnic.

22 Ljubljancani

Pesmi s prvenca benda Joker Out Umazane misli s polnokrvnim rock'n'rollom in sočnimi besedili osvajajo vrhove lestvic in mlada srca.

26 Luč! Kamera! Ljubljana!

S srednjeveškimi ulicami, modernim mestnim središčem in zanimivimi prebivalci je Ljubljana priljubljena filmska kulisa.

28 Sokolski duh je na Taboru še živ

Stara secesijska telovadnica je središče lokalnega družabnega življenja.

33 To je moj dom

Slikarka in ilustratorka Huiquin Wang se vsak dan nauči vsaj dve novi slovenski besedi.

34 Ragbijisti spoštujejo svoje nasprotnike

V Rugby klubu Ljubljana otroke že od malega učijo korektnosti in fairplaya.

36 Na Viču nam nič ne manjka

Na viški gimnaziji, naravoslovnotehniških fakultetah in Institutu Jožef Stefan se kalijo najboljši slovenski znanstveniki.

38 Na borovničev sok in ilirijo z jajcem

Bilo je nekoč v Ljubljani. In še vedno je.

40 Na Čopovi je multimedijški muzej bančništva

Spoznajte zgodovino denarja in bančništva ter si izberite svoj legendarni šparoveček pikapolonico.

41 Pridite in čudite se!

Z igralko Nino Valič smo se sprehodili skozi Lutkovno gledališče Ljubljana, kjer sta doma ustvarjalnost in domišljija.

46 Delo Mestnega sveta

Zapisnik 27. seje Mestnega sveta MOL

47 Drevo leta 2021

Izbrali smo dvodebelnega kavkaškega krilatega oreškarja na križišču Linhartove, Knobleharjeve in Fabianijeve ulice.

Ljubljana

deecember 2021

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Janković

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Urška Honzak, Ida Medved, mag. Verica Šenica Pavletič, Lada Zei

Odgovorni urednik

mag. Nenad Senić

Urednica

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Slika na naslovnici

Primož Lukežič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

126.000 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

ZORAN JANKOVIĆ

župan Mestne občine Ljubljana

Prižgimo luč upanja

Ljubljana žari v praznični podobi. December je tradicionalno mesec veselja, druženja in sproščenih trenutkov z družino, prijatelji in znanci. Žal nam zdravstvene razmere že drugo leto zapored ne dopuščajo tako sproščenega prazničnega časa, kot bi si želeli.

V Ljubljani smo že velikokrat dokazali, da smo odgovorni, solidarni in strpni ter da znamo ravnati v dobrobit celotne družbe, v kateri ni prostora za egoizem, zato sem prepričan, da bomo tudi v prazničnem času spoštovali vsa navodila in ukrepe NIJZ za preprečevanje širjenja koronavirusa. Praznične hiške so odprte in verjamem, da bomo vsi skupaj solidarno in odgovorno omogočili, da bo Ljubljana ves december ostala odeta v praznično vzdušje.

Novo leto bomo bolj kot kadarkoli doslej pričakali polni upanja v prihodnost. Verjamem, da nas kmalu čakata bolj sproščeno življenje in druženje brez omejitev. Seveda pa moramo za to v prvi vrsti poskrbeti sami. Ponosen sem, da se večina sodelavk in sodelavcev Mestne uprave ter javnih podjetij in zavodov v mestu zaveda pomena cepljenja za zaščito celotne družbe, predvsem pa najranljivejših skupin prebivalcev. V Mestni upravi pogoj PC izpolnjuje kar 90 odstotkov, v Javnem holdingu Ljubljana in javnih podjetjih pa od 70 do 88 odstotkov sodelavcev. Sam sem že prejel pozitivni odmerki cepiva in k temu spodbujam tudi vas.

V Ljubljani na prvo mesto vedno postavljamo kakovost življenja vseh naših meščank in meščanov v urejenem, varnem in zelenem mestu, v katerem prihodnost gradimo na trajnostnem,

do ljudi in okolja prijaznem razvoju. Ponosen sem, da naše dosežke opazijo tudi v tujini, od koder prejemo številne pohvale in priznanja, med katerimi v zadnjem času izstopa uvrstitev Ljubljane na prvo mesto med vsemi zelenimi prestolnicami Evrope (mimogrede, v Ljubljani smo ta naziv nosili leta 2016).

Tudi v letošnjem letu smo izvedli številne infrastrukturne projekte, skupaj že več kot 2200, med katerimi naj poleg številnih prenov osnovnih šol in vrtcev omenim le še nekatere pomembne prometnice – Dunajsko, Tržaško, Letališko in Kajuhovo cesto, ulico Bežigrad in Cesto dveh cesarjev. Te dni končujemo tudi ureditev Trga mladinskih delovnih brigad, na katerem smo ob 30-letnici samostojnosti Slovenije postavili spomenik braniteljem našega mesta. Izjemno ponosen sem na prenovljeno Cukrarno, za katero smo pridobili evropska sredstva. Iz nekdanjega simbola brezupa se je prelevila v sodobno kulturno in družbeno središče.

Spoštovane Ljubljančanke, spoštovani Ljubljančani, želim vam mirne in prijetne praznike v krogu vaših najbližjih, v letu 2022 pa veliko zdravja, odgovornosti, zadovoljstva in uresničenih ciljev.

Ljubljana je strpno, solidarno in tovariško mesto, v katerem različni ob medsebojnem spoštovanju živimo skupaj. Pokažimo našo solidarnost tako, da se cepimo, in s tem čim prej zaživimo življenje kot pred epidemijo. Ponosen sem, da čutimo odgovornost vsakega izmed nas za dobrobit vseh, ki živimo v Ljubljani ali pa jo le obiščemo.

Srečno, draga Ljubljana!

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (**ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol**), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAMO

STANEŽIČE

Izklicna cena: 130.944 €

Zemljišči s parc. št. 1225/3 in parc. št. 1265/2 v skupni izmeri 744 m²

KAŠELJ

Izklicna cena: 398.800 €

Zemljišče s parc. št. 106/15 v izmeri 1994 m²

KAŠELJ

Izklicna cena: 139.000 €

Zemljišče s parc. št. 695 v izmeri 556 m²

TRNOVSKO PREDMESTJE

Izklicna cena: 4.159.350 €

Zemljišča s parc. št. 864/32 v izmeri 2.091 m², parc. št. 864/38 v izmeri 4.125 m² in parc. št. 885/1 v izmeri 3.027 m²

DOBRUNJE

Izklicna cena: 578.550 €

Zemljišči s parc. št. 426/4 v izmeri 1.394 m² in parc. št. 600/8 v izmeri 1.912 m²

Mestna občina Ljubljana

Mestni svet Mestne občine Ljubljana

Komisija za priznanja vabi k predlaganju kandidatk in kandidatov za:

- podelitev naziva častni meščan oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana,
- nagrado glavnega mesta Ljubljana in
- plaketo glavnega mesta Ljubljana.

Kandidatke in kandidate za naziv častni meščan oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana je mogoče predlagati vse leto, za leto 2022 pa pridejo v poštev candidature, vložene do 31. 3. 2022.

Kandidatke in kandidate za nagrado glavnega mesta Ljubljana in plaketo glavnega mesta Ljubljana je mogoče predlagati do 31. 1. 2022.

Razpis in obrazci so do izteka prijavnega roka dosegljivi na **ljubljana.si/sl/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave** in v prostorih Glavne pisarne Mestne občine Ljubljana na Mačkovi ulici 1.

Spoštovane krvodajalke in krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da pokličete 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo potekale vse petke v decembru na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na **ztm.si**.

Hvala za vso darovano kri, ki ohranja zdravje in življenje soljudi. Ob prihajajočih praznikih in v novem letu pa vam želimo vse dobro in obilo uspešnih odvzemov še naprej.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, na podlagi členov 218 c in 218 č Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US) ter 12. in 15. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 130/03, 120/05, 4/06 – popr., 57/06, 122/07, 107/09 – obv. razlaga, 101/13 – ZdavNepr in 22/14 – odl. US) objavlja

JAVNO NAZNANILO

**o razgrnitvi podatkov za odmero nadomestila za uporabo
stavbnega zemljišča in poziv k priglasitvi sprememb
podatkov v zvezi z odmero nadomestila za uporabo stavbnega
zemljišča na območju Mestne občine Ljubljana za leto 2022**

I.

Javni poziv je namenjen vsem zavezancem za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Ljubljana za leto 2022.

Zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča lahko preverijo podatke v času uradnih ur od 3. 1. 2022 do vključno 14. 1. 2022, na način: po elektronski pošti **glavna.pisarna@ljubljana.si**, po telefonu številka 01/30 64 625 ali osebno po predhodni najavi po telefonu ob upoštevanju veljavnih ukrepov za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2.

II.

Zavezanci so Mestni občini Ljubljana dolžni do vključno 31. 1. 2022 sporočiti vsako spremembo zavezanca in spremembe ostalih podatkov, pomembnih za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2022.

Spremembe in obvestila, ki so pomembni za odmero nadomestila, so: sprememba zavezanca, sprememba vrste dejavnosti ali namembnosti prostora, objekta ali zemljišča, sprememba poslovne ali stanovanjske površine, podatki, potrebni za oprostitev plačila nadomestila, in podobno.

Zavezanci so po 12. členu Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča dolžni sporočiti pristojnemu organu vse spremembe, ki vplivajo na določitev višine nadomestila, in spremembo statusa zavezanca, najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe.

Če zavezanec nastalih sprememb ne sporoči, se za odmero uporabijo podatki, s katerimi razpolaga občina ali ki se lahko pridobijo brez sodelovanja zavezanca.

III.

- Zavezanci spremembe sporočijo Mestni občini Ljubljana s pisno in podpisano vlogo z dokazili na način:
- po elektronski pošti na naslov **glavna.pisarna@ljubljana.si**,
  - s priporočeno pošto pošiljko na naslov: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana,
  - z vložitvijo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami na Mačkovi ulici 1, 1000 Ljubljana.

Vloga je lahko prosto napisana, obrazci in vloge so na voljo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami in na spletnih straneh občine: **ljubljana.si/sl/mestna-obcina/vloge-in-obrazci/**.

Oddaj na natečaj

Mestna knjižnica Ljubljana vabi mlade avtorice in avtorje med 15. in 25. letom starosti k sodelovanju na literarnem natečaju za prozo, poezijo, dramatiko in strip pod skupnim imenom Oddaj na natečaj v MKL. Štirje sklopi natečaja pokrivajo različne žanre, ki so lahko zanimiv ustvarjalni izziv. V sklopu metaFORA v sodelovanju s knjižnico Vladimirja Nazorja – knjižnico mesta Zagreba iščejo najboljšo kratko zgodbo na temo »okroglo«. Sklop PreDRAMi se je posvečen pisatelju J. R. R. Tolkienu in njegovemu literarnemu ustvarjanju, ki naj bosta navdih za dramsko delo v enem dejanju, skeč, scenarij ali satiro. Sklop poHAIKUJ je namenjen japonski pesniški obliki, ki nastopa v paru s pripadajočo fotografijo. V sklopu S3P pa je izziv stripovska zgodba o prekletstvu, ki se navezuje na stoto obletnico odkritja Tutankamonove grobnice. Več informacij o posameznih natečajih je na voljo na spletni strani **mklj.si/projekti/oddaj-na-natecaj**.

Skupaj okrasimo praznična drevesca

NINA KOŽAR

Prelepa Ljubljana v soju tisočerih prazničnih lučk in okrasitve, ki letos poudarja skupnost in sožitje, postane še lepša. V atriju Mestne hiše stoji mogočna smreka, ki so jo s praznimi plastenkami, obarvanimi v slogu slikarja Mondriana, okrasili učenci 8. in 9. razredov OŠ Franceta Bevka pod mentorstvom učiteljice Petre Novak Trobentar. Letošnja novost so zelena drevesa, ki se bodo po praznikih vrnila v naravo, do takrat pa bodo na Wolfovi ulici nosila okraske učencev različnih ljubljanskih osnovnih šol. Zelene smrečice v gozdičkih na Stritarjevi, Čopovi in Trubarjevi ulici pa lahko okrasite s svojimi okraski, ki jih ne potrebujete več, in tako someščanom zaželite vse najlepše v novem letu.

Superjunak zime

MINA MOKAR

Ko se dnevi skrajšajo, se na centralni tržnici podaljšajo vrste pred stojnicami s kislim zeljem. Skupaj s kisano repo sta ti dve fermentirani lokalni in sezonski superživilili osnova zimske prehrane. Pa še okusni sta. Po kislem zelju slovi kmetija Žabjek iz Štepanje vasi, katere tradicija sega v leto 1847, semena avtohtone ljubljanske sorte zelja pa se v njihovi družini prenašajo iz roda v rod. Na osrednji mestni tržnici ga prodajajo vse od konca druge svetovne vojne, dober glas o njem pa se širi zelo daleč. »Pri nas kupuje cela Slovenija, pa tudi kupci iz Italije, Nemčije in z drugih koncev sveta,« nam med obiskom omeni prijetno zgovorna Marjeta Žabjek.

Klobuki za uglajene glave

NINA KOŽAR

V elegantnem salonu na Kolezijski ulici 19 Rudolf Pajk gostjam in gostom najprej ponudi kavo in marcipanov praline, nato pa jim vzame mere za klobuk, ki se bo natančno prilegal njihovim glavam, značajem in poklicem. Njegove ročno izdelane klobuke nosijo gasilci, lovci, igralci, pa tudi ljubljanski pogrebniiki. Slednjim jih je zasnoval priznani modni umetnik Alan Hranitelj, s katerim tudi sicer pogosto sodeluje. Z veliko ljubezni izdeluje znamenite panamske in »eden« klobuke, kot jih je nosil Winston Churchill, v novo življenje pa zna obuditi tudi stara in poškodovana pokrivala, ki so lastnikom prirasla k srcu. Mojstru Rudolfu v čast res lahko privzdignemo klobuk.

Skupaj živimo Vizijo NIČ

V Ljubljani imamo dovolj dobro cestno infrastrukturo in številna izobraževanja s področja varnosti v cestnem prometu, s katerimi lahko učinkovito preprečimo večino prometnih nesreč. Naslednji korak, ki ga lahko naredimo, je odvisen od nas samih – zaživimo Vizijo NIČ in skupaj pomagajmo prepoloviti obseg posledic prometnih nesreč do leta 2030. K pogovoru smo povabili pobudnika, ustanovitelja in predsednika Zavoda Varna pot Roberta Štabo. Pogovarjali smo se o omenjenem programu, ki se je v prestolnici že dobro udomačil.

BERNARDA RUSJAN

Kako bi ocenili ljubljansko prometno infrastrukturo, ki zagotavlja varnost v prometu? Ne glede na različnost mnenj ima Ljubljana dve evropski priznanji zelene prestolnice. Drugi so nas ocenili, ne mi. Turisti vedno pohvalijo njeno prometno urejenost, in če nas pohvalijo, pomeni, da smo naredili napredek. V Ljubljani imamo veliko območij umirjenega prometa, veliko novih kolesarskih stez. To si je treba priznati in še naprej spodbujati k razvoju – tudi druge kraje.

K napredku je močno pripomogel program Vizija NIČ. Kdaj in kako ste začeli?

K viziji smo se zavezali že leta 2017 na malteški konferenci, ko je takratna evropska komisarka za promet Violeta Bulc Vizijo NIČ postavila kot prioriteto. V Zavodu Varna pot pa smo tistega leta, na prireditvi ob svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč v Ljubljani, dodali svoj prispevek tudi tisti, ki so nas posledice prometnih nesreč najhuje prizadele. V okviru programa Živimo Vizijo NIČ smo predstavili aktivnosti in partnerje, ki so

Župan Zoran Janković je kot prvi župan v Sloveniji podpisal Vizijo NIČ. Kot podpornik številnih programov in projektov s področja zelene in varne mobilnosti je tudi ob letošnji že 15. obeležitvi svetovnega dne spomina na žrtve prometnih nesreč namenil meščanom nekaj besed. Predvsem se je spomnil številnih obeležitev, ki so za seboj v Ljubljani vedno spodbudile številne konkretne infrastrukturne in vsebinske aktivnosti kot na primer, da se pred vsako osnovno šolo ob pomoči strokovnjakov in ravnateljev zagotovi varne poti. Omenil je staro Cesto dveh cesarjev, kjer se v teh dneh končuje asfaltiranje nove kolesarske steze in pločnikov. Ravno tu, kjer bo stala tudi nova stavba Zavoda Varna pot, naj bi se čez dve leti odvila spet odvila proslava. »Tu bo tudi nov kolesarski poligon, kjer se bomo lahko učili o varnosti v prometu. S tem bo moja želja nekako zaokrožena – želja, da predamo osnovno znanje in infrastrukturo ter da prepustimo našim ravnateljicam in ravnateljem, učiteljicam in učiteljem, da učenke in učence poučujejo o tem, kako poskrbeti zase in se varovati vseh možnih nesreč na cesti,« je še pojasnil župan in govor sklenil z željo, da bi konec tega desetletja v Ljubljani in Sloveniji resnično dočakali brez smrtnih žrtev v prometu.

Kako gledate na program v prihodnosti?

Ustvarjamo sodobno, pozitivno generacijo mladih in začnimo izvajati obstoječe izobraževalne programe v vrtcih, pa tudi doma. Nadaljujmo v osnovnih šolah, preidimo v srednje šole in pustimo nekaj vsebin za fakultete, avtošole. Ob pogledu nazaj bomo lahko videli novo generacijo z drugačnim življenjem in razumevanjem varnosti v prometu. Verjamem v pomen izobraževanja in vzgoje. Več poudarka dajmo tudi strpnosti in spoštovanju do drugih ob uporabi različnih prevoznih sredstev v prometu, kjer moramo znati sobivati drug z drugim. To pa je že delček formule za krepitev in dvig stanja duha, ki ga še kako potrebujemo v naši družbi, saj se negativni del, žal, še kako izraža tudi na naših cestah.

program iz Resolucije nacionalnega programa varnosti cestnega prometa še dodatno opolnomočili. Cilj programa Živimo Vizijo NIČ je zmanjšati število umrlih in hudo poškodovanih v prometu z integracijo te filozofije v vzgojne, gospodarsko-podjetniške in politične procese. To počnemo z veliko mero ljubezni, strokovnosti in entuziazma.

Kako pomemben je program za Ljubljano?

Program nosi globlje vsebinske posledice. Z izpostavitvijo žrtev smo vplivali na odločevalce o prometu in ustvarjalce zakonodaje – na to, da ima Ljubljana številna območja umirjenega prometa, programe izvajanja kolesarskih izpitov za otroke, pločnike, varne šolske poti, organizirane prevoze otrok, da podpira preventivne izobraževalne programe, spodbuja zeleno mobilnost in avtomatsko uresničuje cilj vizije. Povsod boste Ljubljano lahko našli kot začetnico, nosilko in promotorko aktivnosti, ki že vzbujaajo tekmovalnost tako med župani Slovenije kot tudi Evrope. Od tega imamo korist vsi.

Letos končane preнове šol

Naloga in poslanstvo lokalne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja z vidika posegov v objekte je zagotavljati najboljše možne prostorske in materialne pogoje za kakovostno izvajanje izobraževanja ter za dobro počutje učencev in zaposlenih. Da so vrtci in šole ter varno okolje in dobro počutje otrok za MOL prioriteta, ne nazadnje izkazuje tudi proračun: v letu 2021 je bilo za investicije v vrtce in šole namenjenih več kot 55 milijonov evrov. In katere večje projekte v ljubljanskih šolah smo končali letos?

OŠ TRNOVO

Objekt šole smo celostno prenovili, ga statično in požarno sanirali. Z deli na tej šoli tako končujemo večletni cikel obnove šolskih objektov, ki so bili z vidika potresne varnosti in na podlagi raziskave POTROG prednostni.

OŠ LIVADA

Objekt šole smo celostno prenovili, ga statično in požarno sanirali ter dozidali dve učilnici.

OŠ KOLEZIJA

Objekt šole na Splitski 13 smo celostno prenovili, ga statično in požarno sanirali ter uredili likovni atelje in kabinete. Rekonstruirali smo tudi garderobe in vzpostavili knjižnico. Do konca tega leta bodo končana tudi dela na telovadnici. Na lokaciji na Cesti v Mestni log pa smo uredili in prenovili nekdanjo razdelilno kuhinjo, ki je zdaj centralna in šoli skupaj s kuhinjo na Splitski 13 omogoča samostojno zagotavljanje kakovostnih šolskih obrokov za tisoč učencev.

OŠ RIHARDA JAKOPIČA

Celostno smo prenovili osrednji Navinškov objekt, izboljšali statično in požarno varnost ter šolo dodatno prostorsko reorganizirali.

OŠ ZALOG

Objekt šole celostno saniramo, do konca prihodnjega meseca bodo končane prenova šolske kuhinje, ureditev knjižnice in širitev telovadnice.

OŠ MARTINA KRPANA

Objekt šole celostno prenavljamo, ga statično in požarno saniramo, prostorsko optimiziramo z razširitvijo avle in ureditvijo knjižnice. Obnova bo dokončana prihodnji mesec.

OŠ ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO

Celostno smo prenovili šolsko športno igrišče, ki vključuje tudi ureditev območja za odpadke.

OŠ JOŽETA MOŠKRIČA

Celostno smo prenovili šolsko športno in otroško igrišče s postavitvijo novih igral.

V prvi vrsti si na MOL prizadevamo, da so objekti varni, da dosegajo najvišje zakonsko določene standarde potresne in požarne varnosti ter da so v skladu s trajnostno naravnostjo MOL visoko energetske učinkoviti in bivanjsko prijazni. Prav tako je pomembno, da šole, pa tudi vrtci, razpolagajo z zadostnimi ter primerno organiziranimi prostorskimi zmogljivostmi, ki ustrezajo potrebam sodobnega, otrokom in zaposlenim prijaznega programa vzgoje in izobraževanja. Pri načrtovanju in izvedbi iščemo tehnološke rešitve, ki so z vidika zanesljivosti, učinkovitosti in zdravstvene neoporečnosti skladne z zakonodajo in strokovnimi smernicami. Pri umeščanju v okolje in oblikovanju prostora pa upoštevamo posebnosti urbanega okolja, individualne potrebe otrok, potrebe vrtcev in šol kot skupnosti, pa tudi možnosti za udeležanje in razvoj sodobnih, celostnih in vključujočih vzgojno-izobraževalnih pristopov.

Kaj pa vrtci?

VIŠKI VRTCI, ENOTA ROŽNA DOLINA

Objekt vrtca smo celostno prenovili, obnovili kuhinjo in dozidali večnamenski prostor.

VRTEC TRNOVO, ENOTA KOLEZIJSKA

Objekt vrtca smo celostno prenovili.

VRTEC PEDENJPED, ENOTA UČENJAK

Objekt vrtca smo celostno prenovili, obnovili kuhinjo in dozidali tri nove oddelke.

VRTEC ŠENTVID, ENOTA SAPRAMIŠKA

Objekt vrtca smo celostno prenovili, uredili prostore pralnice, kuhinje in uprave.

V letu 2021 smo tudi obnovili kuhinjo v Vrtcu Kolezija, pralnico v Vrtcu Jelka in igrišče Vrtca Najdihojca pri enoti Čenča.

Dobrosrčnost (naj) ne pozna meja

Praznični čas, čas objemov in darov, je manj čaroben za otroke iz držav v razvoju, ki se vse dni v letu soočajo s pomanjkanjem. Ravno zato Unicef trka na srca ljudi in vabi, da svoje najbližje razveselimo z UNICEF-ovo punčko iz cunj. Z donacijo v znesku 20 evrov prispevamo za cepljenje otrok proti šestim nalezljivim otroškim boleznim. V resnici pa se dobro delo celo potroji ...

ANA PISAR ČIVČIČ

Podariti darilo, ki je več kot le tisto, kar vidimo na zunaj, in ob tem opraviti zares dobro delo – k temu nas spodbuja Unicef. V preteklosti smo lepe želje v domove prinesli z njihovimi voščilnicami, ki jih v Sloveniji, žal, ni več mogoče dobiti. Sprehod med spomini nam priključuje voščilnico Ljubljankanke Marjance Jemec Božič iz leta 1974, ki je bila v tistem letu najbolj prodajana na svetu. »Povsem možno je, da je navdih zanjo našla prav v našem lepem mestu. Ponosni pa smo tudi na to,

da so Unicefove voščilnice krasile čudovite ilustracije častne meščanke Ljubljane Jelke Reichman,« nas v spomine popelje Maša Dakič, organizatorka zbiranja sredstev in vodja v Unicefu Slovenija.

Letos pa lahko nasmeh in toplino prinesejo UNICEF-ove punčke iz cunj – vsaka simbolizira otroka iz države v razvoju, saj je njemu tudi namenjena. S »posvojitvijo« izbrane punčke in donacijo prispevamo sredstva za cepljenje enega otroka proti šestim otroškim nalezljivim boleznim, s čimer mu lahko rešimo življenje. Stroški cepljenja v povprečju namreč znašajo 20 evrov, v kar so vštet cepljenje, nakup, prevoz in skladiščenje cepiva, organizacija kampanj cepljenja v državah v razvoju ter tudi usposabljanje zdravstvenih delavcev na terenu. S projektom so UNICEF Slovenija in njegovi podporniki v preteklih letih rešili že več kot 20.000 pomoči potrebnih otrok. V zadnjih treh desetletjih je opazen napredek v boju proti otroški paralizi, saj smo na dobri poti, da jo izkoreninimo – pojavlja se le še v Pakistanu, Afganistanu in Nigeriji. Da jo povsem izbrisemo iz vsakdana vseh otrok, moramo doseči prav vsako mlado bit.

Posvojitelj punčke tako ne le reši življenje deprivilegiranih otrok, temveč tudi razveseli obdarovanca in še izdelovalca punčke. »Eno darilo in kar tri osebe, ki jih osrečimo! Veselje se res množi, če ga delimo,« k dobrosrčnosti spodbuja Dakičeva. Vse punčke so izdelane v Sloveniji – zašijejo jih ljubeznive ustvarjalne roke prostovoljk in prostovoljcev, pa tudi ročice otrok v vrtcih in šolah.

Če vas premami prazničen ustvarjalni duh, lahko punčko iz cunj izdelate tudi sami. S tem namenom so na spletni strani Unicefa objavili videonasvete in konkretne opise posameznih korakov, s pomočjo katerih boste dali življenje punčki iz cunj. Poti k sodelovanju so torej široko odprte. »Vi ste za najranljivejše otroke tisto veselje, ki jim riše nasmeh na obraz in izpolni njihove tihe želje! Z vašo pomočjo lahko poskrbite, da bo najbolj čaroben del leta nekaj posebnega za prav vsakega otroka,« nagovarja Dakičeva.

Če vas je projekt nagovoril in bi želeli podariti ali posvojiti punčko, podrobne informacije najdete na **punckeizcunj.unicef.si**.

Mala dejanja, ki uresničujejo velike sanje

Program Botrstvo pod okriljem Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje že deset let otrokom in mladostnikom omogoča boljše prihodnost, izboljšuje kakovost življenja in uresničuje sanje.

JULIJA MILIČ

Vsi imamo sanje. Sanjamo o uresničevanju svojih ciljev, o tem, kaj bi radi postali in kako želimo živeti. Pomagajo nam graditi zeleno prihodnost ter dajejo občutek nadzora in upanja. Tudi deklica iz naše zgodbe je imela velike sanje. Že od malega si je želela postati zdravnica, a vse je kazalo, da njenih sanj v danih razmerah ne bo mogoče uresničiti. Z bolno mamo samohranilko je živela pod pragom revščine, pogosto nista imeli niti za hrano, kaj šele za avtobus do izbrane srednje šole. A deklici je bila ob pomoči programa Botrstvo omogočena srednješolska izobrazba, ki jo je uspešno zaključila in postala tudi zlata maturantka. Kljub vsem oviram je še naprej neomajno stremela k svojemu cilju in pot nadaljevala na medicinski fakulteti, kjer jo je prav tako podpiralo in sofinanciralo društvo Botrstvo. Dekle iz zgodbe je uspešno končalo študij in je danes zdravnica specializantka. Tako je postala živ dokaz, da je kdaj sprva potrebno le malo dejanje, ki omogoči nadaljnje velike korake. »Prepričana sem, da bo z empatijo in zagnanostjo vse prejeto tudi vračala naši družbi,« h ganljivi zgodbi dodaja predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje Anita Ogulin.

Takšne in podobne zgodbe piše Botrstvo. Program, ki je namenjen socialno ogroženim otrokom in mladostnikom, ki potrebujejo dodatno podporo in pomoč za izboljšanje kakovosti življenja. S programom jih usposablja za samostojno in uspešno pot v življenje ter skrbijo za njihovo aktivno vključenost v družbo. V Botrstvu ne gledajo samo na osnovne potrebe, ampak poskrbijo tudi za kulturno in športno udejstvovanje ter podpirajo razvijanje talentov. A vse bolj pogosta je tudi potreba po osnovnih življenjskih dobrinah. »Skozi program Botrstvo

se redno srečujemo z zgodbami družin, ki živijo v zelo slabih razmerah, in takšnih, ki potrebujejo pomoč, je vedno več,« pravi Ogulinova.

Med koronakrizo so tako tudi v programu Botrstvo opazili vse večje potrebe. Samo v preteklem letu so v Botrstvo vključili več kot tisoč otrok, ki so nujno potrebovali pomoč in podporo. Hkrati pa je v lanskem letu hvalevredno pristopilo tudi več botrov, ki neposredno pomagajo otrokom. Program se izvaja s pomočjo redne mesečne podpore botrov svojim varovancem in prek sklada Botrstva, kamor lahko prispeva vsakdo.

Otroci so naša prihodnost, zato je pomembno, da jim zagotovimo primerno okolje za zdrav razvoj. »Ni prav, da kot družba sprejemamo tako veliko razslojenost otrok – učenec, srednješolcev, študentov – in normaliziramo dejstvo, da nekdo živi v nespodbudnem okolju. Vsak pri sebi naj razmisli, kako lahko pripomore k preprečevanju socialnega izključevanja in neenakosti otrok ter mladostnikov. Bodisi s svojim vloženim časom in trudom kot prostovoljec, bodisi kot boter in podpornik programa, bodisi kot aktiven član družbe, ki tega ne sprejema kot normalno dejstvo,« za konec pravi Ogulinova. Ne zatiskajmo si oči pred stiskami, ki se dogajajo okrog nas. Vsaka pomoč, tudi najmanjša, lahko komu omogoči veliko spremembo. Ta človek nam bo večno hvaležen, nas pa bo preveval občutek prijetne toplote v srcu in zadovoljstva v duši.

Otrokom v stiski lahko pomagata tako, da postanete boter ali darujete v sklad programa Botrstvo v Sloveniji. Pošljite SMS s ključno besedo BOTER5 ali BOTER10 na 1919 in prispevali boste 5 ali 10 evrov za pomoč otrokom iz programa Botrstvo v Sloveniji. (Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekoma Slovenije, Telemacha, T2 in A1.)

BOTRSTVO V ŠTEVILKAH

11.625 otrok je bilo vključenih v projekt Botrstvo od začetka programa.

9.150 botrov je od začetka programa pomagalo otrokom.

21 milijonov evrov je bilo zbranih in razdeljenih v zadnjih 10 letih delovanja.

Približno **50** otrok trenutno še čaka na botra.

Kako do osebnega zdravnika in zdravstvenih storitev?

V trenutnih epidemioloških razmerah se tudi v Zdravstvenem domu Ljubljana soočajo z izjemnim povečanjem števila pacientov, obolelih za covidom-19. To zahteva takojšnje in stalno prilagajanje, da lahko zagotavljajo neodložljive zdravstvene storitve za vse, ki jih potrebujejo, hkrati pa je treba dosledno izvajati vse ukrepe za omejitev epidemije, kot so testiranja in cepljenje proti covidu-19, pa tudi proti gripi. Kako v teh časih k svojemu zdravniku?

Rad bi se naročil na pregled.
Rad bi uredil bolniško.
Potrebujem recept za zdravila,
ki jih jemljem redno.
Potrebujem napotnico za kontrolni
pregled pri specialistu.
Potrebujem naročilnico za predpis
medicinskih pripomočkov.

Svojemu osebnemu zdravniku pošljite e-sporočilo. Seznam je na zd-lj.si. V svojih sporočilih bodite kratki in posredujte točne podatke. Pri podpisu obvezno dodajte polno ime in priimek, številko ZZZS in telefonsko številko, na kateri ste dosegljivi, da vas bodo v primeru nejasnosti lahko poklicali. Ne pošiljajte več sporočil dnevno ali za isto zadevo.

Na prejeta elektronska sporočila vam bodo odgovorili po prioriteti zdravstvenih težav, najkasneje pa v roku treh delovnih dni, zato dodatno klicanje v ambulantno ni potrebno.

Pacienti brez osebnega zdravnika, ki potrebujete stik z zdravstvenimi delavci ZDL, se lahko obrnete na enoto ZDL, kjer ste imeli nazadnje izbranega zdravnika, na sprejemno ambulantno.

Želim se testirati na
koronavirus – samoplačniško.

Za odvzem brisa se naročite po telefonu: 031/619 359 ali 031/619 255. Za zagotovitev primerne termin se je treba naročiti vsaj tri dni prej.

Odvzem brisa boste opravili na vstopni točki ZDL, Metelkova ulica (makadamsko parkirišče nasproti ZDL). Sistem drive-in omogoča odvzem brisa iz osebnega vozila.

Imam simptome in znake
covid-19 (prehlad, kašelj,
vročina, izguba vonja, izguba
okusa, prebavne težave ...).

Ostanite doma in se posvetujte z osebnim ali dežurnim zdravnikom po telefonu oziroma elektronski pošti. Seznam je na zd-lj.si. Na odvzem PCR-brisa vas naroči osebni zdravnik na podlagi vaše klinične slike.

Sicer pa v svojih sporočilih bodite kratki in posredujte točne podatke. Pri podpisu obvezno dodajte polno ime in priimek, številko ZZZS in telefonsko številko, na kateri ste dosegljivi, da vas bodo v primeru nejasnosti lahko poklicali.

Sledite prejetim navodilom.

Želim se cepiti le
proti gripi.

Naročite se pri osebnem zdravniku. Pokličite ga po telefonu ali pošljite e-sporočilo. Seznam je na zd-lj.si.

Sledite prejetim navodilom.

Želim se cepiti proti
covidu-19 (in gripi).

Izpolnite naročilo na narocanja.zd-lj.si/275, kjer lahko izberete tudi datum in uro.

Na izbrani termin pridite v cepilni center ZDL na Metelkovi ulici 9.

Pomagajmo si!

Kdor ni uporabnik e-pošte, naj se obrne na svojce ali prijatelje, da mu pri tem pomagajo. Če tudi to ni mogoče, potem pokličite v ambulantno, ko je ambulantna dosegljiva za klice. Vsaka ambulanta (zd-lj.si) ima pod urnikom zapisano, kdaj sprejema klice. Klicev je res veliko, zato ne obupajte.

Vsi sodelavci ZDL se pacientom vnaprej zahvaljujejo za strpnost, sodelovanje in njihov prispevek k temu, da bomo uspešno prebrodili te zahtevne in naporene razmere.

(Samo)testiranje je pokazalo
pozitiven rezultat.

Za PCR-testiranje na vstopni točki za odvzem brisov na Metelkovi ulici se morate naročiti na telefonski številki 031/619 359 ali 031/619 255. Ob naročanju navedite številko zdravstvene kartice in svojo mobilno telefonsko številko za obveščanje o rezultatih testiranja. Vsem osebam bo zagotovljeno testiranje v roku 24 ur.

Na odvzem brisa za PCR-test prinesite osebno in zdravstveno izkaznico. Pred odvzemom predložite tudi dokazilo o pozitivnem rezultatu HAG, torej primerno zaščiteno testno ploščico (ob tem lahko pokažete še fotografijo), ali izpolnjen evidenčni list zaposlenega.

PCR-testiranje za dijake in šolarje MOL po pozitivnem HAG-testu je organizirano v garažni hiši Stožice (vhod 1, 2) in poteka vsak ponedeljek, sredo in petek med 12. in 15. uro. Za odvzem PCR-brisa se šolarjem in dijakom ni treba naročiti.

MAG. MELITA ZOREC

direktorica DSO Ljubljana Vič - Rudnik

Ob praznično obloženi mizi

V Domu starejših občanov Ljubljana Vič - Rudnik se v velikem pričakovanju pripravljamo na praznične dni in na novo, upajmo, čim bolj prijazno in povezano leto. Naj o tem, kako je pri nas za silvestrovo in kako se pripravljamo na slovesen zaključek leta, povesta moji sodelavki.

Medicinska sestra Fata Horozović, ki je pri nas že 34 let, je med našimi stanovalci preživela že veliko prazničnih noči, silvestrske ji še posebej ostajajo v spominu in v srcu. »Občutek, ko silvestruješ s tako velikim številom ljudi, ki so ti blizu, in ko lahko z vsemi deliš lepe želje, je res prijeten. Silvestrski večeri so čudoviti. V bivalnih enotah so okrašena drevesca, prižgane lučke, v sobah na nočnih omaricah so majhne božične zvezde. Lepo je. Stanovalci, ki zmorejo kakšen prazničen dan preživeti med bližnjimi, za svojce pripravijo skromna darila in se veselijo skorajšnjega kratkega odhoda med domače. Večina stanovalcev pa praznuje

z nami v domu, ob praznično obloženi mizi, na kateri ne smejo manjkati dober narezek, domača francoska solata, naša izjemna orehova potica, ki je najboljša daleč naokoli, in seveda kozarček vina. Vrhunec pa je polnočni mestni ognjemet in naši balkoni so polni stanovalcev, ki tega trenutka ne želijo zamuditi. Tako imamo tudi mi malo silvestrovanje na prostem in občutek, da se veselimo skupaj z mestom. Vsako leto pa za nas lepo poskrbi tudi MOL. Naš župan nam pošlje košarico dobrot, namenjeno nočni izmeni zaposlenih, kar je res lepa pozornost. Kmalu po polnoči pa nam pridejo voščit tudi stanovalci. K tistim, ki so v postelji, pa potrkamo v sobo mi, zaposleni. Ponosna sem, da sem bila lahko že večkrat prva oseba, ki je stanovalcem zaželela srečno in zdravo novo leto,« pravi sodelavka Fata.

Tudi negovalka naših stanovalcev Rusmira Cerić je bila že velikokrat v službi za silvestrovo, nazadnje prejšnje novo leto. »Občutek je drugačen, ker zaposleni vstopamo v novo leto brez svojih družin, a ko vidimo nasmejane obraze naših stanovalcev, to vse odtehta. Lani smo imeli v domu za novejše praznike še covid-19, kar je omejilo možnost druženja in svečanega okraševanja, ampak smo se znašli, oblekli kaktus v koronaopravo, ga ovesili z bunkicami in smo vendarle imeli našo covidno 'smrečico'. Stanovalci so kljub omejitvam našli načine za druženje. Moramo razumeti, da je to vojna generacija, ki je prestala marsikaj in se tudi zdaj ne pusti preveč omejevati 'nevidnemu sovražniku' in nam. Upajmo, da nam bodo letos okužbe prihranjene. Vsi skupaj že močno pogrešamo naše tradicionalne koncerte, tombole, žive jaslice, Miklavžev sejem, novoletne zabave s svojci. Vse to zdaj poskušamo nadomestiti vsaj z izpolnjevanjem individualnih prazničnih želja, za kar si naši sodelavci v delovni terapiji res prizadevajo. Vodja Barbara igra violino in s tem razveseljuje naše stanovalce. Prav tako nas že dobro leto razveseljujejo prostovoljci z nastopi pod našimi balkoni. Druženja stanovalcev so se preselila na most, ki povezuje obe naši stavbi. Držijo razdaljo in klepetajo v krogu na mostu. Radi pa se pogovarjajo tudi z nami. Veste, koliko so mene naši stanovalci naučili o življenju.

VRHUNEC JE POLNOČNI MESTNI OGNJEMET, KO SO NAŠI BALKONI POLNI STANOVALCEV, KI TEGA TRENTUKA NE ŽELIJO ZAMUDITI.

Dobim pa tudi veliko odličnih kuharskih receptov, tudi za praznične jedi. (*smeh*) Moja letošnja prednovoletna želja je, da bi se čim prej spet lahko družili, se imeli lepo, se objeli in normalno zaživel.

In to je tudi naša skupna želja za prihajajoče leto. Da bi lahko našim stanovalcem in drug drugemu prinašali veselje, mir, toplino in bližino. Za praznike in sicer. Za to si bomo v DSO Ljubljana Vič - Rudnik prizadevali tudi v prihajajočem letu. S tako odlično in predano ekipo sodelavcev nam bo to prav gotovo tudi uspelo, vsem morebitnim omejitvam navkljub.

SESTRA SLAVICA LESJAK

Družba Marijinih sester

Vrvež za samostanskimi zidovi

Red nami so praznični dnevi z vsem, kar pojmuje pod veselimi decembrom, tudi silvestrovim. Kaj pa se takrat dogaja za samostanskimi zidovi? Tudi za nas, Marijine sestre, silvestrovo ni dan kot vsi drugi v letu, ampak čas, ki se ga skupnost iz srca veseli.

Sestre v želji, da bi poskrbele za uboge, že od leta 1994 sodelujemo z lazaristom dr. Petrom Žakljem, ki si je v tistem obdobju v Ljubljani začel prizadevati za celostno oskrbo brezdomnih. Takrat se je zgodilo tudi prvo silvestrovanje z brezdomnimi na Taboru v Ljubljani. Precej let kasneje, ko je s sodelavci ustanovil Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote, smo bile povabljene k sodelovanju pri pripravi silvestrske večerje za 100 do 150 brezdomcev, ki se – razen lani zaradi koronaomejitev – vsako leto zberejo v dvorani študentskega doma Vincencij na Taboru.

Silvestrsko jutro v štepanjski skupnosti tako že po zajtrku postane zelo živahno. Na štedilnik postavimo velike posode krompirja, vse, kar miga in gre, pa se loti lupljenja in rezanja čebule za krompirjevo solato. S sestrami se pošalimo, da ob tem lahko brez slabe vesti izjokamo vse bolečine iztekajočega se leta. Ko je čebula nared, je tudi krompir že pripravljen za lupljenje in rezanje. Prav lepo je začutiti utrip te živahne kuhinjske ekipe. Sestre, od najmlajših do najstarejših, želijo biti del te zgodbe. Prostovoljci Vincencijeve zveze dobrote se po kosilu lotijo rezanja, paniranja in cvrtja zrezkov, nekaj sester pa sočasno pripravlja silvestrsko večerjo za samostansko skupnost. Okrog 16. ure je kuhinja pospravljena, prostovoljci Vincencijeve zveze dobrote se pridružijo ekipi na Taboru, sestre pa se zberemo v kapeli. V krščanski tradiciji namreč ta dan obhajamo drugi sveti večer.

Praznovanje začnemo z molitvijo slovesnih večernic, nadaljujemo pa z blagoslovom vseh prostorov, kjer bivamo in opravljamo svoje poslanstvo. Tako se hiša napolni z blagim vonjem kadila, srca pa z blago novico, ki jo z blagoslovom kličemo na nas. Beseda blagoslov namreč pomeni prav to: blago slovo, blaga beseda, blaga – mila novica. Prihaja mi na misel lepa božična pesem: Mila novica pastirje prevzame, k jaslicam naglo vsi skupaj hite. Najdeno detece srca jim vname, v dar mu podajo spokorno srce. V teh preprostih verzih je zajeta skrivnost blagoslova: stori, da nas blaga novica prevzame, nas spravi v gibanje in nam odpre srce za darovanje, za služenje.

Obred blagoslova se v samostanski obednici preljuje v veselo praznovanje ob praznično okrašeni in obloženi mizi. Sledi praznovanje ob družabnih igrah, najpogostejše ob tomboli s tremi glavnimi dobitki. Starejše sestre gredo počivat, nekatere se posvetijo negi oskrbovancev, najbolj vztrajne pa polnoč pričakajo v kapeli, da v imenu vseh Bogu izročijo leto, ki se izteka, in novo, ki prihaja.

Sama že vrsto let silvestrujem z brezdomnimi na Taboru. Silvestrovanje z bogatim programom začnemo ob 19. uri s protokolarnim delom. Vabilu se vsako leto odzovejo

visoki gostje: predsednik države, ljubljanski župan, ljubljanski nadškof ter vizitator Misijonske družbe. Brezdomnim celoten silvestrski program pa tudi navzočnost gostov gotovo veliko pomenita in jim vračata vsaj košček dostojanstva, ki ga navadno v svojih očeh in v očeh družbe nimajo; pomeni pa tudi priznanje vodstvu, zaposlenim in prostovoljcem Vincencijeve zveze dobrote za vse delo na področju celostne oskrbe brezdomnih. Da Ljubljana to skrb opazi in jo zna ceniti, potrjuje tudi priznanje, ki ga je MOL letos društvu podelila za odprtost in hiter odziv na stiske brezdomnih med epidemijo covida-19. Veseli smo ga!

NAJ NAS TUDI LETOŠNJE SILVESTROVO NAPOLNI Z BLAGO, MILO IN VESELO NOVICO O BLIŽINI, NEŽNOSTI IN KONKRETNOSTI LJUBEZNI, KI SE JE NASELILA MED NAMI!

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališča MOL in uredništva glasila Ljubljana.

LJUBLJANSKE VELEBLAGOVNICE

Od sukanca do kavarne

Decembrski nakupi so bili še pred nekaj desetletji skoraj večji praznik kot božič in silvestrovo. Izbira morda ni bila tako velika, kot je danes, je bila pa zato veliko enostavnejša. V toplih zimskih plaščih, kupljenih na čeke, smo se s TV-voditeljico Mojco Mavec podali v zgodovino in pobrskali po policah starih ljubljanskih veleblagovnic.

MOJCA MAVEC

Foto: Milan Pogačar, hrani MNZS

Ljubljanska kri hitreje vzkipi. In ljudje hodijo drugače. Vprašajte še zadnjega čevljarja

Ljubljancani so od nekdaj bili dobri trgovci. Že v rimski Emoni so poleg vojakov prav obrtniki in trgovci predstavljali pomemben delež prebivalstva. Kasneje, zlasti v času Habsburžanov, so pridobili številne privilegije. Blago so izdelovali doma ali ga

Prvo ljubljansko veleblagovnico so dokončali leta 1904. V pritličju in prvem nadstropju je bila trgovina, v drugem in tretjem so bila razvrščena stanovanja, a so kasneje tudi ta spremenili

Foto: Jure Kocbek, hrani MNZS

Ento: Milan Dođadžar brani MN/7C

Prvotna sedemnadstopenjska stavba današnje veleblagovnice Nama na Slovenski cesti je bila sprva znana kot palača Bata, po podjetju, za katerega je bila leta 1939 tudi zgrajena. Zaradi nje so podrli še zadnje ostanke hotela Malič. Polkrožni in

V moderni Namini palači si slišal ljubljansčino s precej manj vokalne redukcije kot na tržnici,

Nama je danes v centru navdihla in dobila je novo stekleno pročelje. Vabilo »Dobiva se v Maxiju« se me dotakne še danes in rada pridem na čaj v legendarno kavarno. In ko me prevzame nostalgija, se najraje sprehodim skozi pritličje nekdanjega Centromerkurja, prav tam, kjer so svojčas prodajali pisane gumbe in sukance, danes pa torbice in pasove za odrasle dame. V teh čudnih, nepredvidljivih časih tako dobro denejo kraji z malo patine. Ljubljanske veleblagovnice so najlepši vstop v praznični čas. S svojimi lučmi in okrašenimi izložbami vabijo nazaj v Koromandijo in zagotovo pripomorejo k šarmu, ki ga poznajo le prestolnice.

Foto: Marian Dobovšek, hrani MNZS

Foto: Marian Cialič, hrani MNZS

LJUBLJANČANI

Tudi če jih po imenu in obrazih (v nasprotju s številnimi mladimi) ne poznate, ste glasbeno skupino Joker Out gotovo že slišali. Kris, Bojan, Jure, Martin in Jan so s svojim svežim prvim albumom Umazane misli, ki je izšel to jesen, dokazali, da so upravičeno eni najbolj vročih glasbenikov ta hip. In splača se jim prisluhiniti, saj se za simpatično zunanjo podobo skrivajo zanimivi fantje, ki delajo dobro muziko z zelo sočno vsebino. Pa šele v dvajsetih letih so!

ANJA LESKOVAR

Težko smo se uskladili za termin, ker ste bili precej bolni. Vas je izmučilo snemanje plošče?

Ja, to je bil res adrenalinski maraton. Ampak bili smo pod vplivom vznemirjenja, to jesen smo res živeli samo za ploščo, sicer bi vse padlo v vodo. Neskončno smo si želeli nastopati!

Ko so mi naročili ta intervju, sem sicer poznala ime vašega benda, nisem pa vedela, kdo ste. Ko sem si zavrtila vašo glasbo, pa sem ugotovila, da jo dobro poznam, celo večino besedil znam na pamet! Vam je bolj pomembno, da ljudje poznajo vašo glasbo kot vas?

Ja, to je nekaj, kar si glasbenik lahko samo želi. Pomembno je, da ti je glasba všeč zaradi glasbe, in ne zaradi glasbenika. Za nas je prva muzika, potem je šovbiznis.

Kako fino se vam zdi, da v vaši publiki niso samo navdušene punce, ampak tudi fantje, starejši ...? Torej da je motiv, zaradi katerega nekdo pride na koncert, glasba?

Zelo pomembno se nam zdi, da nas ne dojemajo samo kot simpatične obraze, ampak tudi kot dober bend. Zelo dober kazalec, da nam to uspeva, je raznolika publika pod našim odrom. Ampak tudi punce, ki pridejo na koncert (tudi) zato, da nas vidijo, znajo prepoznati dobro muziko in so kvalitetna publika. To lahko gre z roko v roki! Za nas se vse začne in konča pri dobri muziki. To je najpomembnejše.

In ta angažiranost je v vaši glasbi prepoznavna. Preprosto zanimivo sveža je. V nekaterih delih slišim klasični rock, v drugih indie pop, v tretjih funk. Prav slišim?

Ja, seveda. Ko smo bili mulci, smo vsi poslušali Big Foot Mamo, Green Day in Siddharto, potem pa smo začeli odkrivati različne sloge. Zdaj vsi poslušamo zelo različno glasbo. Se pa po nobeni glasbi ne zgledujemo načrtno.

In to je opaziti. Vaša glasba se mi zdi precej unikatna, težko bi jo ukalupila.

Hvala, tudi nam se zdi takšna. Težko najdemo referenco na našo muziko v drugih glasbenih delih. Pravimo, da igramo shagadelic rock. Smo pač veliki oboževalci Austina Powersa. Njegov prepoznavni stavek je: »Shagadelic baby, yeah!« Njegov »mojo« (*čan, mikavnost, op. a.*) nam je preprosto kul. In v resnici se počutimo, kot da imamo tudi mi ta »mojo«, želimo ga izkazovati navzven, želimo, da poslušalci začutijo, da se odlično počutimo v svoji koži. Posebno takrat, ko so koncerti, »mojo« kar seka iz nas. (*vsí se buronsko smeji*) Vedno, ko imamo koncert, se počutimo, kot da gremo na žur. Tudi zato je res pomembno, da igramo v živo. Brez tega verjetno ne bi delali glasbe. To nas polni z energijo.

S štirimi kitarami in bobni dokazujete, da rock'n'roll ni mrtev. Kako živ pa je na ljubljanski sceni?

Seveda ni mrtev, še kako živ je. Ko smo mi kot najstniki hodili v klube, so vrteli vse prej kot rock. A ko se ljudje tega navadijo, jih glasba, ki se sliši zelo drugače, pritegne. V Ljubljani je rockerska scena zelo živa, v Sloveniji so vrhunski pogoji za razvoj

»NE MOREŠ SE ODLOČITI, DA BOŠ IMEL KONCERT V KRIŽANKAH. TJA TE MORAJO SPREJETI.«

rock'n'rolla. Veliko je prostorov, kjer lahko igramo, veliko je natečajev za mlade glasbenike in alternativnih klubov s publiko, na kateri lahko gradimo.

Pa vam je bolj blizu intimna ali masovna koncertna scena?

Odlično delujemo na velikih odrih, čeprav smo tudi pred tremi ljudmi že naredili vrhunski koncert. Ampak v Sloveniji prehitro dosežeš plato. Če takoj dosežeš Stožice, kam potem?

V tujino.

Ja, no, to je naš cilj, seveda. Se pa trenutno zelo veselimo koncerta v Križankah. Tam ni šavja, veš, da greš tja na dober koncert. Križanke imajo posebno estetiko in karakter, ki nam veliko pomeni. In ne moreš se odločiti, da boš imel koncert v Križankah. Tja te morajo sprejeti. Zato je to velika čast za nas.

Tako kot je prizorišče pomembno za dober koncert, je verjetno pomemben tudi prostor za vaje. Ali denimo vaje v bunkerju rojevajo tršo muziko kot vaje v nekem seksi urejenem prostoru?

Ja, vsekakor. Predvsem mora biti prostor sproščujoč, tak, da lahko v njem preživiš veliko časa in da je vajb v njem dober. Do zdaj smo vadili že v ogromno prostorih in vsakič, ko stopiš v prostor, vidiš, ali ti dogaja ali ne. Ampak dokler v njem nečesa ne zaigraš, ne veš, ali ti je v smislu kreative blizu ali ne.

Ste že našli svoj novi prostor za vaje?

Smo, a ne povemo, kje. (*se skrivnostno nasmeji*) Našli smo prostor, ki nam je tako zelo všeč, da smo se odločili, da ga bomo preuredili v drugi dom. Imel bo svoj »mojo«, ki se sklada z našim. Tam bo res magija! Veliko bo lesa, pa tudi knjižnico bomo imeli.

Ja, to, knjige! Pred 30 leti smo najstniki pogledovali za boybandi najrazličnejših žanrov, praviloma so bili fantje tudi skrajno simpatični, celo tako, da smo v njihove plakate zavijali šolske zvezke. Za vašo simpatičnostjo pa se skriva še več. Zanimajo vas kul reči, berete zanimivo literaturo, študirate ...

Jure: Jaz recimo premalo berem, tudi sicer nisem verbalen človek, celo naših besedil ne poslušam. Poslušam miks, glasbene linije. Sicer sem snemalec, ampak zame je prva glasba. In pika.

Martin: Študiram matematiko in računalništvo in tudi služim denar s tem znanjem. Zadnje čase pa res veliko berem, zelo me zanima stoična filozofija.

Kris: No, mene pa zanimajo nemški filozofi, recimo Hannah Arendt in Nietzsche. Sicer pa zaključujem študij kemijskega inženirstva.

Bojan: Jaz zadnje dni predvsem študiram TikTok (*sme*). Sicer je kar banalen in se načeloma ne sklada z našo filozofijo. Ampak Jan je začel delati res hude vsebine, ki so primerne za ta format in jih bomo v kratkem tudi začeli objavljati. Sicer pa zaključujem študij sociologije in me v zadnjem času literarno pritegneta Haruki Murakami in Arto Paasilinna.

Jan: Jaz sem mojster v branju knjig napol, nazadnje sem prebral Klavnico pet (*Kurta Vonneguta, op. a.*). Niti ne vem, zakaj jih preberem napol, verjetno zato, ker mi toliko reči krade pozornost, da se moram zelo potruditi, da nekaj izpeljem do konca. S tem imam problem, tudi pri filmih.

Česa pa ne delaš napol?

Jan: Muzike. Dobesedno zasvojen sem z raznimi oblikami glasbe. Album vedno poslušam do konca. Gotovo vsak dan poslušam vsaj enega. In z velikim veseljem se učim igranja novih instrumentov. Rad imam vse stvari, ki oddajajo zvok.

Recimo kuhinjske lonce in pokrovke?

Jan: Haha, tudi, čisto zares. Zelo rad kuham, zdaj raziskujem tajsko in kitajsko hrano.

Kris: Pa pražen krompir naredi vrhunsko!

Pa radi raziskujete tudi svet?

Ja, vsi. Smo pa v strašni stiski. Naš urnik je tako nepredvidljiv in dogodki so tako razpršeni skozi vse leto, da nas večina že leta

»V LJUBLJANI JE ROCKERSKA SCENA ZELO ŽIVA, V SLOVENIJI SO VRHUNSKI POGOJI ZA RAZVOJ ROCK'N'ROLLA.«

ni bila nikjer, niti na morju. Super je, ko so koncerti, ampak manjka nam kakšna pot. Hja, izdati album pomeni tudi veliko žrtvovati.

Kje pa se v Ljubljani najraje družite?

Marsikje. (*odgovorijo ubrano*)

Kris: Na Metelkovi je vrhunsko. Mislim, da je preveč podcenjena in se je neupravičeno drži negativen sloves. Je pa tudi zato to, kar je.

Bojan: V Gali Hali je res skulirana scena. Je pa meni super iti nenačrtovano v kakšno galerijo ali muzej. Ne greš ciljno, ampak se sprehajaš, opazuješ. Vedno je kul. Srečam se z ljudmi iz čisto druge zgodbe in zgodi se obrat v mišljenju. Navdihujoče.

Pet vas je na kupu z zelo različnimi značaji. Kako vam uspe sobivati?

Predvsem v skupini ne sme biti popolne demokracije. Ni treba, da je en človek vodja vsega. Ampak nekdo mora imeti zadnjo besedo na nekem področju; eden na kreativnem, drugi na tehničnem, tretji na finančnem. In ta ima zadnjo besedo in tudi odgovarja. Sicer pa smo dobri prijatelji, prej gremo povsod skupaj, kot da bi se na silo ločevali.

Kako pa se razlikujete od bendov, ki so bili aktualni pred 30 leti?

Bili so bistveno bolj popredalčkani. Morali so biti že dobro uveljavljeni, da so si upali privoščiti kak glasbeni izlet v neznano. Mi pa smo že na tej plošči povsem neobremenjeno kombinirali sloge. Žanrov pravzaprav sploh ni več, vse se združuje, meša, vse je sprejeto. Živimo v eni veliki mineštri. Nam je vsekakor bolj pomembna energija kot neka ukalupljena podoba!

Joker Out so (od leve proti desni):

Kris Guštin - kitara

Martin Jurkovič - bas

Bojan Cvjetičanin -

vokal

Jan Peteh - kitara

Jure Maček - bobni

»VEDNO, KO IMAMO KONCERT, SE POČUTIMO, KOT DA GREMO NA ŽUR.«

Luč! Kamera! Ljubljana!

IGOR HARB

Gotovo ste kje v Ljubljani že srečali filmsko ekipo, ki je za kratek čas ogradila del pločnika ali zasedla katerega od prelepih trgov starega dela mesta. Morda je mimo vas švignil snemalni avto ali pa ste se kot statist pridružili igralcem pri snemanju uličnega prizora. Ljubljana je s svojo slikovito podobo in izurjenimi ekipami privlačno prizorišče za snemanje filmov in oglasov, kar rade izkoristijo domače in tuje filmske produkcije.

V slovenskih filmih Ljubljano hitro opazimo in prepoznamo, včasih pa tudi ponergamo, kadar zaznamo geografsko nelogične preskoke z enega

konca mesta na drugega. Za meščane imajo posebno močan naboj filmi, ki ponudijo intimen vpogled v življenje v mestu. V zadnjih letih so to bili Gajin svet, Ne bom več luzerka in aktualni zmagovalec Festivala slovenskega filma Prasica, slabšalni izraz za žensko – pri slednjih dveh je Ljubljana tudi pomemben lik v zgodbi. Ne smemo pozabiti tudi klasik, kot sta eden najbolj priljubljenih slovenskih filmov To so gadi, ki je posnet v trnovski konjušnici, v njem pa opazno vlogo igrajo tudi avtobusi mestnega potniškega prometa, in Sreča na vrh, ki prikazuje življenje v blokovskem naselju. Gre za milje, v katerega

so se kasneje vračali še Outsider, Šiška Deluxe in vroč nagrajeni kratki film Sestre. Omeniti je treba tudi romanco Metoda Pevca Vaje v objemu, ki na platno pričara tako očarljive podobe, da bi se človek tja kar preselil. Ali pa se vsaj bolj potrudil odpreti oči, ko postopa po praznično odetem centru.

Teh podob mesta pa ni možno dobiti brez vsaj minimalne motnje življenja v njem. Zaradi prometne varnosti je včasih treba zapreti ulice ali omejiti dostop, člani ekipe pa pogosto zasedejo tudi parkirna mesta. Deloma zaradi potrebe po prostoru za vso opremo, ki vključuje luči, kamere, mikrofone, generator električne energije, kostume in masko, deloma pa tudi zato, da ljudem med snemanjem ne bi onemogočili dostopa do njihovih avtomobilov. Kot je povedala Saša Ogrizek z Oddelka za kulturo MOL, so letos prejeli okrog 50 vlog za dovoljenje za snemanje na javnih površinah, ki niso vključevala zapore prometa, in 10 takšnih, ki so jo. Večina teh vlog je bila za domačo filmsko in

televizijsko produkcijo, nekaj pa tudi za snemanje oglasov. V zadnjih letih produkcijske hiše, ki delajo za mednarodne oglaševalske agencije, vse pogostejše izberejo Ljubljano za urbano, zeleno, dinamično, zgodovinsko in predvsem prijetno ozadje, na katerem se trudijo predstaviti svoje izdelke v najboljši luči. Tako lahko v lanskem božičnem oglasu za mednarodnega spletnega trgovca Amazon prepoznamo dvorano Tabor in Bratovševo ploščad, modeli modne znamke Uniqlo drsajo čez Tromostovje, nova ŠKODA FABIA pa pelje mimo vladnega poslopja in parkira v Kosezah.

Tovrstna snemanja sicer nekoliko zmotijo vsakdan lokalnih prebivalcev, in čeprav včasih povzročijo nevšečnosti, zagotavljajo tudi zanimive spomine. Sam se tako spomnim nespečnosti zaradi glasnega snemalnega drona, ki je neko noč vsaj 30-krat drvel mimo mojega okna, ko je lovil spektakularno vožnjo avtomobila ŠKODA OCTAVIA RS za oglas. Ko pa sem se preselil v Ljubljano, je bil velik del stare Ljubljane pogosto zaprt za prehod in prekrit s kulisami za serijo Prešeren s Pavletom Ravnohribom v vlogi našega največjega pesnika. Te motnje ustaljenega ritma so navadno minimalne. A mestu dodajo dinamičnost in številna delovna mesta tako v filmski produkciji kot tudi v hotelih, restavracijah in prevozi, ki so na voljo članom filmskih ekip. Z ovekovečenjem v filmu nam prinesejo tudi turistično promocijo in pomemben zgodovinski spomin. Zabavno je namreč gledati stare filme in iskati ostanke takratnega mesta. Denimo v filmu Vesna, kjer revni bratje živijo na Grajskem griču, naslovna junakinja pa se na koncu filma odpravi na območje današnjega BTC-ja; ampak ne po nakupih, temveč na polet z letalom, saj je bila Letališka cesta takrat dejansko letališče.

① Prvi igrani celovečerec režiserke in scenaristke Urše Menart Ne bom več luzerka (produkcija Vertigo Ljubljana) je film o generaciji, ki ji nikakor ne uspe odrasti. Leta 2019 je na Festivalu slovenskega filma dobil tri nagrade vesna: za najboljši celovečerni film, scenarij in stransko igralko.

② Prasica, slabšalno ime za žensko, je celovečerni prvenec režiserke Tijane Zinajić (produkcija December), ki je na letošnjem Festivalu slovenskega filma osvojil kar sedem nagrad vesna. Odlikujejo ga odlična mlada igralska zasedba, sočni dialogi, realen prikaz življenja milenijske generacije in prepoznavne lokacije žurerske Ljubljane.

③ Mladinska romantična komedija Gajin svet (produkcija Felina Films) je takoj po premieri leta 2018 tako učinkovito polnila kinodvorane, da je osvojila kar dve zlati roli za nadpovprečno število gledalcev. Režiser Peter Bratuša z igralsko zasedbo že snema nadaljevanje Gajine zgodbe, ki se bo tokrat spet odvijala v Ljubljani in na Obali.

④ V priljubljeni komediji To so gadi iz leta 1977 (produkcija Viba film) spremljamo dogodivščine vdovca Štebeta, njegovih petih navihanih sinov, prijazne gospodinje Rozi in njene nečakinje Meri. Režiral ga je Jože Bevc, v glavnih vlogah pa sta poleg Berta Sotlarja, Majde Potokar, Radka Poliča in Dareta Valiča nastopila še Milada Kalezić in Boris Cavazza.

Božična Ljubljana kot navdih za film

Premiera prvega slovenskega božičnega filma Kapa je zaradi epidemije predstavljena na prihodnji december, napovednik in fotografije pa že obljublajo zares posebno izkušnjo, polno bleščeče Ljubljane. Producentka Ida Weiss nam je povedala: »Ljubljana je bila s svojo čudovito praznično dekoracijo že od začetka snovanja projekta navdih za film. Zato nam je bilo pomembno, da vse prizore v božičnem mestu posnamemo prav tu, s tem pa okrasitev zabeležimo tudi na filmu. Epidemija je bila pravzaprav srečna okoliščina. Če bi mesto lani živelo svoje običajno predpraznično vzdušje, bi nam to vsekakor otežilo snemanje, saj bi morali ulice, kjer smo snemali, zapreti in poostreno varovati.«

Sokolski duh je na Taboru še živ

Po stari športni dvorani, ki že skoraj sto let gnezdi sredi soseske Tabor, še vedno odmevajo piščali, klici in vzkliki zmagoslavja vseh rodov športnikov, ki so si v njej kalili duha in telo. In se lovili po labirintih njenih hodnikov, ki spominjajo na čebelji panj. Preteklost se tu še vedno preliva v sedanost, kar daje poseben čar retro fitnesu in njegovi kopalnici, pa tudi drugim kotičkom v hiši. Ta je najlepša poleti, ko sončni žarki kot reflektorji skozi okna visoko pod stropom osvetlijo njeno osrednjo dvorano, v zraku pa lebdiyo zvoki druženja in igre z dvorišča. Športna dvorana Tabor je telovadnica ljudi, ki so športu predani z vsem srcem.

NEŽA MREVLJE

Impozantna stavba arhitekta Ivana Vurnika na Taboru 13, ki je svoja vrata kot sokolski dom prvič svečano odprla leta 1927, še danes služi svojemu namenu. Športna dvorana Tabor ponuja redne skupinske vadbe za odrasle, otroke in starostnike, pa tudi šolo športnega sabljanja, gimnastiko, fitnes, jogo, balet za otroke, tekaške treninge in celo cirkuško šolo. V Športnem društvu Tabor, ki je lastnik stavbe, poleg športnih dejavnosti organizirajo tudi druge dogodke. Za ožji in širši mestni prostor ima poleg rekreacijskega velik družabni, pa tudi kulturni pomen predvsem zunanje igrišče z barom.

Dvorana Tabor je bila ob svojem nastanku eden prvih večjih pokritih športnih objektov v Sloveniji. Zgradili so jo za potrebe ljubljanske izpostave sokolskega društva, ki je imelo pred tem svoje prostore v gostilnah, stanovanjih in šolskih telovadnicah. Zato je bila vzpostavitev sokolskega doma več kot nujna, telovadci pa so denar za njegovo gradnjo zbrali z donacijami in deloma

s posojilom. Zemljišče so ob podpori tedanjega ljubljanskega župana Ivana Tavčarja, ki je bil velik zagovornik sokolstva, odkupili v Kravji dolini, kot se je takrat imenoval današnji predel Tabor z okolico.

Na 6600 kvadratnih metrih so člani sokolskega društva najprej sami lastnoročno zgradili letno telovadišče. Tekališče s stojiščem in tribuno za gledalce, prostorom za telovadno orodje, garderobami in drugimi prostori so odprli leta 1921, povsem dokončano pa je bilo leto kasneje. Sledila je gradnja sokolskega doma po načrtih Ivana Vurnika, ki je s svojim projektom leta 1923 na razpisu prepričal strokovno komisijo. Telovadnica, ki so jo zgradili leta 1926 in jo svečano odprli leto kasneje, velja za eno najpomembnejših arhitektovih del. Zasnoval jo je v secesijskem slogu oziroma tistem odvodu secesije, ki se je po prvi svetovni vojni v iskanju narodne identitete zatekal k ljudski umetnosti. Umetnostni zgodovinar France Stele je Sokolski dom Tabor označil celo za sintezo Vurnikovega dotedanjega raziskovanja v smeri narodne umetnosti.

Kot se je izrazil sam, je Vurnika pri zasnovi funkcionalnega objekta še posebej

Novo življenje zgodovinske telovadnice

V Vurnikovi stavbi in njenem igrišču se ponovno oziroma še vedno prepletajo šport, družabnost in kultura. Športno društvo Tabor si zelo prizadeva, da je program finančno dostopen ali celo brezplačen, zaradi česar je prostor tudi bolj vključevalen. Osišče dogajanja na Taboru tako ni le telesna disciplina, temveč tudi soustvarjanje skupnosti, čemur so namenjeni predvsem zunanji prostori, kjer se je v zadnjih letih močno razvilo družabno življenje. Spodbudila ga je tudi prenova dvorane pred dobrimi sedmimi leti, ko je upravljanje Športnega društva Tabor prevzela nova ekipa pod vodstvom Aljoše Cetinskega. S pomočjo MOL so postavili koše in gole ter v sodelovanju s prostovoljci preuredili otroško igrišče, klopi, mize in brunarico za zunanji bar. Nove pridobitve so na tem prostoru spodbudile različne aktivnosti, s tem pa tudi druženje prebivalcev in obiskovalcev soseske Tabor.

**NI ŠE KONEC.
NADALJEVANJE NA STRANI 32**

Pogovor z Aljošo Cetinskim, predsednikom Športnega društva Tabor

Kako doživljate dvorano Tabor, s katero ste povezani od otroštva?

Moj odnos do dvorane Tabor se je z leti spreminjal. Kot otrok sem hodil sem na vadbe. Potem sem z dvorano postal povezan kot sabljač, kar je zelo zaznamovalo moje življenje, čeprav je bilo takrat na prvem mestu sabljanje, in ne sam prostor, kjer sem treniral. Ko sem postal trener sabljanja, sem bil sčasoma vse bolj aktiven v Športnem društvu Tabor in se začel vključevati v delo organov društva. Novo obdobje je prišlo, ko smo pred dobrimi sedmimi leti s sodelavci od starejših članov prevzeli odgovornost vodenja dvorane s svežimi ambicijami, željami in novo vizijo. In lahko rečem, da se je od takrat že veliko spremenilo. Uglasili smo se s prostorom, zato lahko delamo zelo umirjeno. Precej stvari se odvija že dokaj organsko. Dvorane smo odprli za celo vrsto dejavnosti, ne le za športne. V zadnjih letih je z zelo majhnimi spremembami in vložkom, ki je prinesel velik učinek, zaživel tudi zunanji prostor. Vsakodnevno nanj zahajajo rekreativci, otroško igrišče privablja družine, ljudje pa se družijo v baru na prostem, kjer se odvijajo tudi koncerti, filmske projekcije in otroške delavnice. V Ljubljani ni veliko takšnih

prostorov, kot je impozantna Vurnikova stavba s svojim ograjenim igriščem, obdanim s kostanji.

V dvorani in igrišču Tabor sobiva vse od športa do kulture. Prav tako je to tudi medgeneracijski prostor, saj so že vadbe v notranjosti namenjene različnim starostnim skupinam, od otrok do starostnikov.

Poleg športnih dejavnosti, zaradi katerih je bila stavba zgrajena, se v njej že od vsega začetka dogajajo tudi različne kulturne prireditve, kar nadaljujemo tudi mi. Z vsebinami, ki se odvijajo v društvenih prostorih, bi radi nagovorili lokalno prebivalstvo. Želimo si, da bi dvorana in igrišče zažvela s sosesko, kar nam glede na naklonjene odzive, ki jih dobivam od številnih sosedov, uspeva. V pogovorih z ljudmi, ki jih Tabor zanima, vedno poudarjam, da je v prvi vrsti pomemben prostor, ki omogoča ves ta preplet vsebin. Tu lahko namreč hkrati igrate košarko in nogomet, sabljate, izvajate koncert ali performans, medtem pa se na igrišču lahko igrajo otroci, ljudje pa se družijo v baru. Program v dvorani Tabor je namenjen vsem generacijam. In ne samo to – ljudje, ki prihajajo sem, s prostorom praviloma ostajajo povezani skozi svoja različna življenjska obdobja.

S prepletom športnih in (občasnih) kulturnih vsebin ter družabnosti ohranjate tudi duh, ki ga je sokolski dom imel že ob svojem nastanku.

Člani sokolskega društva so bili svetovljani, ki so se izobraževali v tujini in se vračali domov. Razmišljali so odprto in široko. Tako so si tudi za dvorano Tabor zamislili, da bo več kot zgolj športni objekt. Ta duh, v katerem je nastal sokolski dom, pa je v tem lepem prostoru živ še danes in privablja različne ljudi, med drugim tudi umetnike in producete. V sodelovanju z različnimi kulturnimi organizacijami, kot denimo Zavodom Bunker in festivalom Mesto žensk, se je tako pri nas odvilo že kar nekaj umetniških projektov in predstav, gostili smo lutkovno predstavo, pred leti pa smo v parku organizirali tudi garažne razprodaje.

Dvorana in igrišče sta pomembna prostora v soseski.

Ljudje sem ne pridejo samo na vadbo, ampak se tu tudi družijo. Odkar je prostor spet precej oživel, so v njem vse bolj pogosti obiskovalci različni okoliški prebivalci. Med ljudmi se krepi odnos do tega skupnostnega prostora in zato se mi zdi pomembno, da je ta resnično odprt za vse, ki si ga želijo uporabljati. Poleg že naštetega tu potekajo tudi snemanja filmov in reklam, fotografiranja in vrsta drugih dejavnosti. Zaradi varovanja stavbe – v njeno obnovo vsako leto veliko vlagamo – si v njej ne želim več le kakšnih večjih zabav. Sicer pa z vsakim, ki si želi uporabiti prostor, poskušamo najti način.

»mikala misel, kako zbrati posamezne celice v analogen sestav, kakor ga poznamo iz narave«. Velika dvorana, ki zaseda osrednji del stavbe, naj bi tako bila »celica matica«, vzdolžno ob njej postavljene manjše dvorane, povezane z osrednjo telovadnico in preostalimi prostori v kleti, pa tvorijo organsko celoto. Prav ta ideja, kot je v svojem znanstvenem članku o Sokolskem domu Tabor zapisal kustos iz Muzeja športa dr. Aleš Šafarič, je bila skladna tudi s sokolskim načelom »posameznik nič, celota vse« in poudarjanjem pomena telovadbe kot osrednje dejavnosti »v vzgoji dobrega človeka«. Kar pa po kustosovih besedah tudi ni edini preplet arhitektovih in sokolskih idealov, saj

so se ujemali tudi v slovenstvu in slovanstvu, katerih elemente je Vurnik vključil v dekor stavbe. V stavbi pa so obeležili tudi jugoslovanstvo. V njene temelje so namreč 9. junija 1924 vzdali kamne, ki so jih prinesli z gora z zgodovinsko simboliko z vseh koncev tedanje države. Kamen z Nanosa so morali celo pritihotapiti iz Primorske, ki je bila takrat pod italijansko oblastjo. Monumentalno stavbo, ki še danes veličastno zaznamuje mestno soseseko Tabor, je Vurnik s fasado v enotnem barvnem tonu zasnoval v treh nivojih. Polkletni prostori segajo do višine dveh metrov, nad katerimi se vzpenjata visoko pritličje in nadstropje, v stavbo pa vodi markanten glavni vhod s širokim stopniščem in balkonom nad njim.

Osrednji del stavbe zavzema velika telovadnica, ki se z višino 13 metrov razteza čez obe nadstropji. Nad obokano športno površino so razporejeni lože in dva balkona, od katerih je bil eden nekoč namenjen godbi. Za naravno svetlobo v njej je poskrbljeno z velikimi stranskimi in strešnimi okni. Poleg velike telovadnice je zdaj v stavbi še pet manjših športnih dvoran. V kletnih prostorih, kjer sta dvorani za sabljače in skupinske vadbe, je bilo nekoč javno kopališče s 17 prhami, sedmimi kadmi in bazenom za umivanje nog. Higiena je bila namreč v sokolskem duhu del telesne discipline.

Desetletja športa na Taboru

Telovadnica in letno telovadišče Tabor sta vse od svojega nastanka ponujala prostor raznovrstnim rekreativnim in športnim disciplinam. Trenirati je bilo mogoče sabljanje, orodno gimnastiko, odbojko, košarko, nogomet, rokomet, lahko atletiko, kegljanje, šah, namizni tenis, boks in celo drsanje. V športnem društvu so prirejali društvene nastope in akademije, organizirali izobraževanja pedagoških kadrov, tekmovanja, turnirje, izlete, smučanja, plavalne tečaje in taborjenja na morju.

V taborski dvorani so se kalili številni telovadci in športniki, ki so dosegali vrhunske rezultate. Janez Porenta in Stane Derganc sta leta 1928 osvojila po dve olimpijski medalji v Amsterdamu. Najuspešnejši je bil Josip Primožič z dvema olimpijskima medaljama in osmimi medaljami s svetovnih prvenstev. Iz taborskih vrst pa so izšli še drugi olimpijci, med njimi Tošo Primožič, Jaka Šubelj, Janež Karel, Herman Preskar in Stane Vidmar. Društvo, ki je pomembno prispevalo k razvoju športa v Sloveniji, je vzgajilo prav tako odlične atlete, med njimi Alfonza Kovačiča, Stanka Gašperčiča in Janka Sketa, skakalca v daljavo Huga Čurda ter deseterbojca Miloša Kosca in Bojana Polaka. Med atletinjami sta se v zgodovino zapisali Milena Sket in Marta Podpac, ki sta bili uspešni na domačih in mednarodnih tekmovanjih.

V sokolskem domu pa svojega prostora niso dobile le športne aktivnosti, temveč tudi družabne in kulturne vsebine. Tam so bile nekoč še godbena soba, knjižnica, ena prvih lutkovnih dvoran v mestu, organizirali pa so tudi plesne večere, silvestrovanja, martinovanja in pustovanja.

Sokolsko društvo je v dvorani delovalo do vojne, med italijansko okupacijo so imeli v telovadnici kino, pod Nemci pa so v njej prirejali predstave in prireditve. Po vojni so stavbo nacionalizirali, leta 1952 pa je v njej prostore dobilo telovadno društvo Partizan Tabor, ki je bilo naslednik Sokola. V Vurnikovi stavbi zdaj program izvaja Športno društvo Tabor, ki v marsičem ohranja sokolski duh.

To je moj dom

Huiquin Wang, likovna umetnica, se je rodila leta 1955 v Nantongu na Kitajskem, od leta 1983 pa živi in dela v Ljubljani. Na najino srečanje ob črnem kitajskem čaju je prišla z veliko mapo, polno grafik. Najin pogovor je bil živahen in barvit, s spretno pretkanimi slovenskimi besedami. Že štiri desetletja se trudi, da se vsak dan nauči vsaj dve novi.

AJDA BORAK

Ste slikarka in ilustratorka. Nedavno ste na 14. Slovenskem bienalu ilustracije prejeli posebno pohvalo za ilustracije ob besedilu Milana Dekleve v knjigi Mala Alma na veliki poti.

Slovensko-kitajska slikanica Mala Alma na veliki poti posebej osvetljuje povezave svetovne popotnice Alme M. Karlin s Kitajsko in odstira njene zgodovinske dosežke na področju medkulturnih povezav. Ilustracije so bile večjih dimenzij in kot ponavadi sem uporabila stare tehnike slikanja s čopiči na poseben papir, na katerem popravki niso mogoči. Po dolgih letih, ko sem se poglabljala v svet moških popotnikov – slovenskega znanstvenika Hallersteina, italijanskega slikarja Castiglioneja ter italijanskega raziskovalca Marca Pola –, sem si želela prebiti čas tudi v družbi popotnice. Nekje sem prebrala, da je bil menda njen kitajski zaročenec tudi edini Kitajec, ki je do tedaj obiskal Slovenijo. Lepo je bilo potovati s temi svetovnimi popotniki, ki so si, tako kot jaz, svoj dom ustvarili zunaj svoje domovine.

Vaše življenjsko delo pa je projekt, posvečen Ferdinandu Avguštinu Hallersteinu, slovenskemu astronomu in matematiku, rojenemu v Ljubljani.

Slovcem in svetu sem z umetniškimi predstavami in znanstvenimi študijami želela prikazati delo pozabljenega in prezrtega, leta 1703 v Ljubljani rojenega Hallersteina. Jezuit, misijonar, astronom, matematik, kartograf je pred potjo proti Kitajski – kjer je preživel preostanek svojega življenja – v Ljubljani končal jezuitsko gimnazijo in

»PRAV LEPO BO VSAK DAN NA POTI OD DOMA NA PRULAH DO MOJEGA ATELJEJA NA GORNJEM TRGU UZRETI KIP HALLERSTEINA, V LJUBLJANI ROJENEGA ASTRONOMA IN MATEMATIKA.«

študij filozofije ter se tako v slovensko in kitajsko zgodovino zapisal kot eden največjih učenjakov svojega časa. Njegov izjemni znanstveni in kulturni pomen v zgodnjih stikih med Evropo in Kitajsko sem obudila z uporabo izvirnih tehnik in sredstev: kitajskih senčnih lutk, kombinacije kaligrafije in baleta ter sodobnega odrskega nastopa.

Kakšen pa je bil odmev tega projekta?

S to temo smo leta 2010 Slovenijo predstavili na Expu v Šanghaju in leta 2008 v Slovenski hiši na olimpijskih igrah v Pekingju ter še prej, ob sprejetju Slovenije v Evropsko unijo, na sedežu evropskega komisarja Günterja Verheugna v Bruslju. Oblikovala sem tudi serijo znamk in telefonskih kartic s portreti Hallersteina za Pošto Slovenije. Leta 2003 pa so astronomi iz Observatorija Črni Vrh po njem poimenovali celo na novo odkriti asteroid, 15071 Hallerstein. Kmalu pa bo v Ljubljano prispela tudi replika njegovega kipa, ki stoji v Pekingju. Postavili jo bodo na zelenico pred Gruberjevo palačo.

Prav lepo bo vsak dan na poti od doma na Prulah do mojega ateljeja na Gornjem trgu uzreti Hallersteina.

Se imate po štirih desetletjih življenja v Ljubljani za Ljubljančanko?

Seveda. Ljubljana je moj dom. Je dom mojih otrok. Moj mož je sinolog, zato mojo kulturo zelo dobro pozna. Še vedno pa imava vroče debate o razumevanju medicine; jaz prisegam na kitajsko. Različno stališče imava tudi do hrane. Jaz verjamem, da ima temperatura hrane energetski vpliv na telo. Sicer pa da, seveda, v Ljubljani sem udomačena. To je moj dom – stran od moje rojstne Kitajske. Tukaj delam, sem predavateljica na treh fakultetah, tukaj sem vzgojila svoja otroke, tukaj imam prijatelje, stanovanje in atelje.

Vaš priimek pa ostaja kitajski ...

Da, moževega priimka nisem nikdar prevzela. Na Kitajskem je v navadi, da izobražene ženske tega ne storijo. Otrokta pa nosita oba najina priimka.

Ragbijisti spoštujejo svoje nasprotnike

MIHA ŠTAMCAR

»Ko enkrat prideš na trening ragbija in začutiš to prijateljstvo, ko ti želi vsakdo pomagati, hitro vzljubiš ta šport. Meni je dal veliko samodiscipline, ekipnega duha, predvsem pa zavedanja, da sam ne moreš nič narediti, če nimaš za sabo prijateljev oziroma soigralcev, ki ti pomagajo do določenega cilja na tekmi ali treningu,« je svojo strast do športa, ki ima svoje korenine že v antični Grčiji, opisal Jaka Sajevic, kapetan Rugby kluba Ljubljana in slovenski reprezentant.

Ragbi je ekipni šport, ki se igra z ovalno žogo in pri kateri je cilj doseganje zadetkov s polaganjem žoge v polje zadetka in brcanjem žoge skozi vratnice nasprotnikovega gola nad prečko. V ekipi je 15 igralcev. Za »izumitelja« ragbija velja angleški duhovnik William Webb Ellis (1806–1872), ki je študiral na Rugby School v mestecu Rugby. Prva pravila za ragbi so bila napisana leta 1845, zveza Rugby Football Union pa je bila ustanovljena leta 1871.

»V Sloveniji je bila prva ragbi tekma šele leta 1962 v Ljubljani, leto dni pozneje pa so študenti iz Splita, ki so študirali v Ljubljani, s še nekaj fanti iz ŽAK Ljubljana, med njimi je bil tudi Janez Pilgram, ustanovili Rugby klub Ljubljana. Do osamosvojitve Slovenije je veliko naših igralcev igralo za jugoslovansko reprezentanco, ki je bila v svetovnem merilu zelo dobra. Največji uspeh kluba, ki je dolga leta nastopal pod imenom Koloys, je bil osvojeni pokal maršala Tita leta 1986. Prva leta po osamosvojitvi so bila za naš klub zelo težka. Do novega zagona je prišlo z izgradnjo ljubljanskega Ovals v Stanežičah, ki smo ga igralci in prijatelji kluba zgradili z lastnimi sredstvi,« je zgodovino ljubljanskega ragbija na kratko opisal Mitja Rezar, podpredsednik RK Ljubljana, ki je v klubu tudi vodja programov in trener.

Ker je v Sloveniji malo ragbi klubov, poleg RK Ljubljana delujeta le še Olimpija in deloma Maribor, so se vse od osamosvojitve naprej vključevali v tuja prvenstva. Zdaj igrajo v razširjenem hrvaškem prvenstvu, nekaj časa so igrali tudi v avstrijski ligi. Žal so v turbulentnih covidnih časih zadnji dve leti ostali brez tekem in šele pred dobrim mesecem dni je slovenska reprezentanca igrala v Splitu.

»V klubu veliko pozornosti namenjamo tudi mlajšim selekcijam. Tako imamo ekipe vse od 8. do 18. leta. Lahko se pohvalimo, da imamo zelo dobre pogoje za delo, predvsem pa imamo ljudi, ki radi delajo z otroki. Zelo ponosni smo tudi na dober odnos, ki smo ga vzpostavili s starši, od njih dobimo veliko pomoči,« je na delovanje najmlajših selekcij ponosen Rezar, ki poudarja, da pri vpisih ni nobenih omejitev. »Pri nas so dobrodošli vsi, tako tisti, ki so morda pretežki, kot tisti, ki so premajhni, prav vsakega sprejmemo z odprtimi rokami. Ni pa prav nobene bojazni, da bi prišlo do kakšnih poškodb, saj otroke od majhnega učimo korektnosti in fairplayja in otroci to tudi upoštevajo. Eno osnovnih pravil v ragbiju je, spoštuj nasprotnika,« pa Rezar vabi najmlajše k vpisu v RK Ljubljana.

Pridružite se treningom ragbija in postanite del ekipe Rugby kluba Ljubljana in morda tudi reprezentance Slovenije: rugbyljubljana.si/o-klubu/vpis.

DAN ODPRTIH VRAT INSTITUTA JOŽEF STEFAN

»Ni razloga, da radovednosti ne bi dali duška,« pravijo na Institutu Jožef Stefan, kjer vsako leto v tednu, ko bi Jožef Stefan praznoval svoj rojstni dan, organizirajo dan odprtih vrat. Obiskovalce povabijo v svoje laboratorije in med drugim pokažejo, kako delujejo roboti, s pomočjo tekočega dušika izdelajo sladoled in predstavijo delo v steklopihaški delavnici, kjer izdelujejo laboratorijski pribor. Njihov naslednji dan odprtih vrat bo potekal na daljavo, in sicer v soboto, 26. marca 2022.

KLOBUK

Klobuk je vzpetina na skrajnem robu ljubljanske mestne občine. Če ga želite osvojiti z viškega konca, si za izhodiščno točko izberite končno postajališče avtobusa številka 14, Bokalce. Pot, ki je lahka in primerna za vse generacije, ni posebej označena, a je dobro uhojena in vas bo po približno pol ure pripeljala do lovske kočice na Klobuku. Tam vam bodo postregli z vročim čajem, prigrizkom in še čim, zagotovo pa dobite tudi priložnost za klepet z domačini, ki na svoj hrib zelo radi zahajajo.

ŠOLA ZDRAVJA

Ko se ob delavnikih točno ob pol osmih zjutraj peljete mimo igrišča pri Osnovni šoli Vrhovci, opazite skupino ljudi, ki razporejeni v krog telovadijo. Tam so vsako jutro, ne glede na vreme in letni čas, vsak pa ima na sebi nekaj oranžnega. Šola zdravja je projekt, ki sicer poteka po vsej Sloveniji in je namenjen pretežno upokojujencem, ki z redno vadbo »1000 gibov« krepijo telo in duha, pridobivajo nove prijatelje in se vključujejo v lokalne dogodke. Lepo jih je videti in marsikateri mimoidoči ob pogledu nanje lažje začne svoj dan.

Na Viču nam nič ne manjka

Odraščala sem na Viču, a presenečeno ugotavljam, da zdaj živim v četrtni skupnosti Rožnik. Ta je bila nekdanj del občine Vič - Rudnik, ki je danes ni več, prebivalci jugozahodnega dela Ljubljane pa se imamo še vedno za Vičane. Četrtna skupnost Vič so zdaj samo mestni deli naše nekdanje občine, pojem Vič pa se uporablja za širše območje. Tudi za Vrhovce, kjer začenjam svoj sprehod po Viču.

TINA DEU

Vič z mestnim jedrom povezuje Tržaška cesta. Tako je bilo že v preteklosti, ko je bil Vič še samostojna vas nedaleč stran od mesta. Tu so živeli pretežno kmetje, ki so obdelovali zemljo in po Tržaški prevažali pridelke v Trst in nazaj.

Medtem ko se je moj dedek, ki je po vojni kot ključavničar delal v viški tovarni Tovil na drugi strani Tržaške, moral vsepovsod odpraviti peš, imamo sodobni Vičani veliko drugih možnosti – čeprav radi hodimo peš in imamo tudi kam iti. Če želite na sprehodu srečati manj ljudi kot na Rožniku, jo mahnite na Klobuk. Imamo tudi svoj del Poti spominov in tovarništva, ki nas ob Gradaščici mimo naselja Murgle popelje skoraj do centra mesta, in del Ljubljanskega barja, ki ponuja nešteto možnosti za razne aktivnosti. Tukaj je največji zunanji poligon za paintball, nedaleč stran pa Vič meji na igrišče za golf. Zelo živahno je tudi v Zavetišču Ljubljana na Gmajnicah, kjer lahko posvojite hišnega ljubljence ali pa se ekipi pridružite kot sprehajalec psov.

Vičani se sicer na delo ali po opravkih proti središču mesta vozimo z mestnim avtobusom številka 6, ki svojo pot začne na Dolgem mostu. Šestica ima traso po Tržaški in vozi pozno v noč, kar radi izkoriščajo mladi, ki se vračajo z zabave v mestu, kot še pred epidemijo iz kluba Cirkus ali priljubljenejega lokala s koncerti v živo Činčin. Nedaleč stran je nekdanja tobačna tovarna, kjer poleg Upravne enote Ljubljana delujeta tudi Tobačni muzej z zbirko o tovarni in življenju njenih delavcev ter Galerija 001, ki ima prostore v nekdanji tovarniški kopalnici in pripravlja razstave sodobne umetnosti.

Ste vedeli, da se na našem koncu Ljubljane kalijo najboljši slovenski znanstveniki? Vič je predel, kjer je največ naravoslovnotehniških fakultet v državi. Tukaj je Gimnazija Vič, nedaleč stran

pa tudi največji slovenski javni raziskovalni zavod Institut Jožef Stefan.

Pred našimi otroci postanejo zaresni znanstveniki, se radi družijo pred Osnovno šolo Vič, kjer so igrišča za nogomet, košarko in odbojko na mivki. V zimskih mesecih radi zavijejo v Mladinski center Vič zraven viške cerkve na partijo namiznega tenisa, biljarda ali pikada. Kakav si lahko pripravijo kar v centru, po svežo štručko pa je treba v pekarno Legiša na Viški cesti, ki tam obratuje že več kot 80 let.

Odrasli po kruh in štručke radi zavijemo v butično pekarno Art Bread na poti v Rožno dolino, kjer pek Risto ponuja pekovske izdelke iz testa z drožmi, na kavico pa v Raca bar nasproti viškega pokopališča, ki je edini kraj tukaj, ki Vič povezuje s preteklostjo in še ohranja pridih vasi. V Raco še posebej radi zahajamo lastniki psov, saj tam s skledo sveže vode in pasjim piškotom prijazno postrežejo tudi našim štirinožnim prijateljem.

Sobotni dopoldnevi so rezervirani za tržnico pred Centrom Vič, na kateri lahko kupite domačo zelenjavo, mesnine in mlečne izdelke, torej prav vse za tedensko zalogo dobrot in za slastno nedeljsko družinsko kosilo. Če niste pri volji za kuhanje, pa si kosilo lahko privoščite v tratoriji s picami Azur, eni prvih picerij v Ljubljani. Za hitro malico pa se radi ustavimo v Hood Burgerju, ki je prav v naši soseski, ob Tbilisijski cesti, začel kulturo hamburgerjev pri nas.

Nam Vičanom sploh kaj manjka? Morda kino dvorana, ki smo jo včasih imeli? Tudi to pravzaprav imamo. V poletnih mesecih je na parkirišču pred Centrom Vič svoj prostor našel drive-in kino, v katerem si iz udobja svojega avtomobilskega sedeža in ob grizljanju pokovke lahko ogledamo filme iz aktualne ponudbe. Vas mika, da bi nas obiskali? Se vidimo na Viču!

Na borovničev sok in ilirijo z jajcem

MINA MOKAR

Leta 1974 sta na svetovnih glasbenih lestvicah kraljevala Bob Marley in Barbra Streisand, v takratni skupni državi pa so bili popularni Indexi in Bijelo dugme. V Ljubljani je bila velika novost veleblagovnica Maximarket, kjer so v pasaži odprli tudi Parmo, prvo picerijo v Jugoslaviji. Še danes ima na meniju znamenito pico ilirija z jajcem in borovničev sok, ki sta nas popeljala v trenutek čiste nostalgije.

Vrata v Parmino preteklost nam je odskrnila Jovanka Golubović, ki se takole spominja slavnostnega odprtja picerije: »Bilo je 1. aprila leta 1974. Na slovesnost so prišli gostje iz Italije, torej iz Parme, in tudi delegacija iz Rusije. Že takrat smo stregli borovničev sok. Pravzaprav je bil to sirup, ki so ga izdelovali v Celju, mi pa smo ga potem razredčili z vodo in postregli.«

Jovanka Golubović, ki je zdaj že upokojena, je v Parmi delala od prvega dne pa vse do nedavnega začetka epidemije: »Večinoma sem pekla pice, postorila pa sem še kaj drugega.« Prizna, da pic sprva sploh ni marala, sčasoma pa je tudi ona vzljubila to kulturno jed. Ko danes pride v Parmo, najraje naroči ilirijo brez jajca.

Ob vprašanju, kaj je skrivnost dobre pice, odvrne: »Nobene skrivnosti ni. Pripraviti jo moraš z ljubeznijo, in to je to.« Se pa še danes rada spomni, da je pice spekla za mnoge znane ljudi – bodisi tiste, ki so na malico prišli iz bližnjega parlamenta, bodisi za druge znane obraze s slovenske scene. »V spominu so mi ostale tudi pice, ki sem jih spekla za Bernardo Jeklin,« pravi starosta ljubljanskih picopekov.

Ravno legendarna urednica revij Jana in Lady Bernarda Jeklin je bila tista, ki je v Leksikon YU mitologije prispevala opis prve picerije v tedanji skupni državi. Tam nekje med gesloma, ki opisujeta profesorja Baltazarja in radensko, je v debelem leksikonu, okrašenem s peterokrako zvezdo in trobojnico, takole zapisan njen spomin na prvo samoupravno socialistično pico: »Gneča v malem prostoru je bila obupna. Jest si moral požirati, ker so ti najmanj trije čakajoči za teboj dihali za ovratnik. Toda presenečenje ob prvih grizljajih je bilo neizmerno. Pica v Parmi je bila definitivno boljša od italijanskih pic.«

Parmo je pred 20 leti prevzel Jure Kadunc, vodja picerije Foculus. Njegov sin Matevž se

kljub svojim 21 letom dobro zaveda, da gre za pravo ljubljansko legendo: »Tu delam že tri leta. Strežbe in drugega dela sem se učil od natakarjev stare šole. Niso me naučili le tega, kako pice postrežemo, ampak so mi predstavili tudi bogato Parmino tradicijo.« Zelo je ponosen, da v picerijo skorajda vsak dan vstopi kak gost, ki po 40 ali več letih srečno vzdihne, kako se je v tem kotičku sredi Ljubljane le malokaj spremenilo.

A spremembe so: notranjost picerije je nekoliko prostornejša kot v preteklosti, temeljito pa je obnovljena tudi znamenita peč. Vanjo še danes, postavljene vsaka na svoj okrogel pekač, vstopijo pice in se po tekočem traku po sedmih minutah, zdaj že pečene, pomaknejo do vratc na drugi strani. »Pred dvema desetletjema so to peč odpeljali v Koper na temeljito rekonstrukcijo. Oče in ded sta mi pripovedovala, da je bila pot prava dogodivščina, saj so prikolico, na kateri je bila težka peč, komaj spravili po ozki ulici do glavne ceste,« se nasmehne Matevž Kadunc.

Novi časi so v Parmo prinesli tudi nove sestavine, saj tu danes uporabljajo le ekološko moko iz slovenskega mlina. »Pazimo tudi, da so vse preostale sestavine, če se le da, domače,« pojasni Kadunc, medtem ko iz šankomata toči nov kozareček borovničevega soka.

A nekaj se ne menja: tudi danes, skoraj pol stoletja kasneje, je med picami še vedno najbolj priljubljena ilirija z jajcem. Vseeno pa ne gre spregledati preostalih po nekih prejšnjih časih zvenceh pic, denimo fru fru (na njej so mocarela, jabolka in cimeti), rc elan (ta je s kislimi kumaricami in čebulo) ter tomos 4 (na kateri se družijo kozice, sir brie in kapre). Pr(a)ve pice s pridihom nostalgije torej ali kot je jedrnat zapisano na Parminem jedilniku, ponosno okrašenem z letnico 1974: »Bilo je nekoč v Ljubljani. In še vedno je.«

Na Čopovi je multimedijski muzej bančništva

AJDA BORAK

Z novim letom bomo v Sloveniji praznovali še eno obletnico – minilo bo 15 let, odkar smo tolar zamenjali z evrom. Zgodovina slovenskega bančništva pa sega mnogo dlje v preteklost – dve stoletji daleč. V tem času smo v Sloveniji zamenjali kar devet valut, če štejemo še različne valute, ki so se na našem ozemlju uporabljale med drugo svetovno vojno, pa je številka še večja.

Od letošnjega poletja je Ljubljana bogatejša za Bankarium – Muzej bančništva Slovenije, ki je prostore dobil v prvem nadstropju legendarne zgradbe Mestne hranilnice na Čopovi ulici 3. V veličastni secesijski stavbi se lahko prek multimedijskih pripomočkov spoznate z večtisočletno zgodovino bančništva v svetu ter se sprehodite skozi 200 let dolgo zgodovino razvoja denarja in bančnega sistema na Slovenskem. Stari starši boste vnukom lahko razlagali svoje zgodbe pred bančnimi okenci – tam je replika okenca iz leta 1905, pa okence iz obdobja socializma in čisto sodobno bančno okence, takšno, na katerem lahko s podpisno digitalno tablico in avtomatsko blagajno posluujemo popolnoma brez papirja. Vaši vnuki verjetno najboljše poznajo mobilno bančno okence, v Bankariumu pa bodo videli, da ni bilo vedno tako.

Marsikoga bo pogled na barvite hranilnike oziroma šparovčke – legendarne pikapolonice, ki so v preteklosti krasile skoraj vsako mladinsko sobo, popeljal nazaj v otroštvo. Razkrilo se vam bo tudi skrivnostno delovanje bankomata – kako deluje ta čarobni stroj, ki nam omogoča dvig gotovine 24 ur vseh sedem dni v tednu, in kakšni procesi potekajo v njem. Vse odgovore boste dobili ob pogledu v notranjost bankomata. Lahko boste vstopili tudi v legendarni trezor, ki je deloval še pred tremi leti. Otroci pa bodo lahko na števnem strojčku prešteli denar in ga kot čisto pravi trezorci spakirali v pasice.

V sodobnem času je svet bančništva doživel popolno digitalno transformacijo – hranilne knjižice so zamenjale bančne kartice, papirnati čeki, ki so bili del vsakdana naših staršev, so danes le še zgodovina. S 3D-očali boste vstopili v svet virtualne resničnosti in spoznali, kako lahko bančne storitve mimogrede, z nekaj kliki, opravite tudi na drugem koncu sveta.

Bankarium pa ni le muzej, ampak tudi digitalni center finančnega opismenjevanja. Na šestih digitalnih postajah finančnega labirinta lahko mladi prek videoigric spoznajo pravila upravljanja osebnih financ – kako ravnati z denarjem, kakšen je njihov odnos do denarja, kako financirati večje nakupe, kako skrbeti za finančno varnost, kako modro investirati, preizkusijo pa se lahko tudi v testu iz finančne pismenosti.

Za konec pa se ustavite v muzejski trgovini, kjer ponujajo širok nabor slavnostnih in priložnostnih kovancev iz obdobja samostojne Slovenije, različno literaturo o slovenskem bančništvu in financah, hranilnike, družabne igre, denarnice in škatlice za denar ter druge slovenske izdelke, povezane z denarjem.

Več informacij o muzeju, ki je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, dobite na spletnem mestu **bankarium.si**.

Pridite in čudite se!

Lutkovno gledališče Ljubljana je tisto gledališče svetovnega formata in slovesa, za katerega morate karte kupiti takoj. Poidejo namreč, preden se odločite, da bi šli nekaj gledat. Pet prizorišč ima, pa se vsa takoj zapolnijo. Po njih se je z ustvarjalci, ki ta čas sooblikujejo program za več kot 120.000 obiskovalcev letno, sprehodila igralka Nina Valič, članica ansambla SNG Drama.

NINA VALIČ

Fanfare skladatelja Milka Lazarja na Krekovem trgu 2 vsako uro zaigrajo za Martina Krpana in njegovo kobilico. Kdor postoji ob Sapramiškinem vodnjaku, vidi impozanten prihod premetenega para, ki nad trgom motri občudovalce, kdor prihaja s tržnice, pa ju uzre, preden se ritensko vrmeta v svoj stolpič. Stolpič je pod Grajskim gričem, v nebo se dviga iz strehe LGL, Lutkovnega gledališča Ljubljana.

Do njegovega Odra pod zvezdami se pride peš ali s steklenim dvigalom. Tja se rada zasidra gusarska ladja, duhovita umetelna konstrukcija z nešteti loputami, palubo, kjer se odvijajo bitke, na tribunah levo in desno pa sedi publika in pleza Peter Pan. »Ne vidim nobene razlike med otroci in odraslimi, obožujem otroške predstave, ker lahko svoji domišljiji dam prost pot,« mi pojasni scenografka Vasilija Fišer. Da, vsi smo na isti ladji! Publika in igralci, otroci in odrasli.

Brez domišljije smo ljudje kot lutke, ki ovite v črno tkanino brez volje visijo na stojalih v zaodrju Velikega odra. Ta oder ima središčno pozicijo v LGL, njegov prepoznavni znak pa so pisana sedišča v dvorani, ločena po barvah in z naslonjali za roke. »Najpristrčnejši velikan« na tem odru v maniri simbioze animatorja z lutko sebe vedno postavlja na drugo mesto. Kosi lesa, tkanine, peresa, papir, kartoni so materiali, ki jim šele lutkarji animatorji vdahnejo življenje. Ampak ga! Ti niti malo niso anonimni spretnosti v črnini, ampak pristrčnosti, ki sebe postavljajo v drugi plan, da oživijo lutke.

Vsi poznamo vsaj eno legendarno lutko in vse so tako žive le zaradi igralcev animatorjev. Lovro Finžgar, izjemno nadarjen mlad lutkar, mi pove: »Pri animaciji je vedno izgovor skomunicirati misel, zgodbo prek neživega predmeta, lutke. Marioneta je fizično najbolj oddaljena od animatorja in zato se mi zdi izziv še večji.« Marionetno gledališče v LGL goji že stoletno tradicijo!

Na Malem odru LGL ni zares majhnih predstav. V intimi meni najljubše dvorane v tej hiši predstava »Kako je gospod Feliks tekmoval s kolesom« z izbiro tehnike zoetrope ustvarja GIF-e, kar je otrokom tega časa domače, zdravo mero čarobne sodobnosti pa zgodbi v prid

vdihuje režija Nine Šorak. »Če sem režiserka ali dramaturginja lutkovne predstave, vedno stremim k temu, da že sam animacijski material podpira vsebino. Animacijskih materialov pa je neskončno,« razlaga. Neskončno je tudi približna ocena števila zaznav, v katerih nas otroci prehitujejo.

»Gledališče za otroke je zame ena izmed družbeno najpomembnejših oblik gledališča. Ustvarjamo lahko predstave, ki bodo vplivale na otrokov razvoj, dojemanje sveta, občutljivost, empatijo. Gledališče za otroke neposredno vpliva na razvoj družbe. Vstopa v pogovor z generacijami, ki bodo čez nekaj let aktivno sodelovale v družbi in sprejemale pomembne odločitve,« meni režiser Tin Grabnar, ki se odpira v svet festivalov v tujini, kjer izvirne lutkovne predstave za odrasle že postajajo del tradicije.

Nove generacije ustvarjalcev v slovenskem gledališkem prostoru ustoličujejo prednosti sodelovanja. Presežno se v tem duhu LGL predstavlja na festivalih, kjer se pomen lutkovnih predstav za otroke in odrasle že dolgo izenačuje. »Vsaka dobra zgodba ali tema skriva v sebi obe plati, eno za otroke in eno za odrasle oči. Če si iskren do sebe in do procesa, se bo to zgodilo spontano,« je po predstavi »Nevidna« povedala igralka animatorka Maja Kunšič, ki je v prejšnji sezoni z mednarodno ekipo soustvarila glasbeni spektakel za mladino Moby Dick. »Seveda pa računaš tudi na to, da vsak odrasli še vedno v sebi nosi otroka, ki je včasih bil, ali pa mu ga pomagaš zbuditi,« nadaljuje igralka, ki v Tunelu, najbolj skritem prizorišču LGL, odraslim razkriva pasti občutka nevidnosti vseh vrst. Z lutkami, ki so roke, prsti, usta, vdih, časopisni papir. In Tunel se prav dela nevidnega, zavija v Grajski grič, mimo garderob, mimo temne spalnice lutk za odrom, zadaj za knjigarino, kjer malce posedite pred nakupom vstopnic, morda celo prisluhnete branju »Skozi tisočere zgodbe«, ko igralci prebiramo iz bogate zakladnice knjig, ali pa kar tako, med opazovanjem izvirnih slovenskih ilustracij, ki so na prodaj.

Naj bo ogled predstave z otroki izgovor, da se vrnete tja, kjer se je vaša domišljija začela osamosvajati, srečajte se s samim seboj, z otrokom v sebi. Če bi imela klobuk, bi pred poslopjem LGL vrtela lajno in klicala: »Pridite in čudite se!« Čudite se nevidnim ozadjem, glasovom, sencam, slikam, glasbi, čudite se času od tunela do zvezd v neponovljivem dogodku, vsakič znova odštetem za nas, otroke vseh desetletij.

**»VSAKA DOBRA ZGODBA ALI
TÉMA SKRIVA V SEBI OBE
PLATI, ENO ZA OTROŠKE IN
ENO ZA ODRASLE OČI.«**
ANIMATORKA MAJA KUNŠIČ

**LUTKOVNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA**

LPP 2 – postajališče
Lutkovno gledališče

BICIKE LJ – Pogačarjev trg 3

S POŠILJKO KULTURE PODARITE SKUPNA DOŽIVETJA

Najlepše darilo, s katerim lahko osrečite svoje bližnje, je čas, ki ga preživite z njimi. V Muzeju in galerijah mesta Ljubljane so zato v izvirni ponudbi Pošiljka kulture skrbno zavili devet paketov, ki poleg vstopnic za obisk razstav v prihajajočem letu vsebujejo tudi izbrane izdelke domačih in tujih ustvarjalcev. Med njimi so unikatno emonsko mozaično milo, trendovska platnena torba iz Cukrarne, steklenica Muzejske vode, mamljiva sveže pražena kava iz muzejske kavarne STOW ali majica in skodelica z duhovitim potiskom umetnika Tomislava Gotovca. V duhu Plečnikovega leta 2022 pa se v paketih iz Plečnikove hiše najdejo tople nogavice za odrasle in otroke, uhani iz betona, sladki medenjaki s čebelico, strip Plečnik (in pika) ali šal iz žlahtne tkanine z vzorcem arhitektove vinjete. V času, ko si kljub omejitvam želimo ostati povezani, Pošiljka kulture presega meje, podpira ustvarjalnost in ponuja prijetna kulturna doživetja.

Lično pripravljene pakete lahko naročite na spletni strani **shop.mglm.si**. Skupaj z vašim osebnim sporočilom bodo v najkrajšem možnem času prispeli na poštni naslov obdarovanca.

SEJEM NAJLEPŠIH ILUSTRACIJ

Marlenka in Hana Stupica, Zvonko Čoh, Marjanca Jemec Božič, Maja Kastelic, Eva Mlinar, Alenka Sottler in Peter Škerl so le najbolj znani izmed 29 mojstric in mojstrov, katerih umetnine lahko kupite na letošnjem Decembrskem sejmu ilustracije, ki se bo do 28. decembra odvijal v živo v Galeriji Vodnikove domačije v Šiški in v začasni spletni trgovini **sejemilustracije.si**. Ogledate ali kupite si lahko podpisane printe omejenih in neomejenih serij in originale z okvirji ali brez. Poleg ilustracij organizatorji sejma ponujajo tudi odličen izbor knjig, ki so jih ilustrirali slovenski avtorji in avtorice. Ob prihajajočih praznikih so ilustracije čudovito darilo, ki v domove prinašajo širna prostranstva domišljije, z nakupi pa dajete tudi pomembno podporo domači ustvarjalnosti.

Ljubljana med nostalgijo in sanjami

V novi številki revije Ljubljana med nostalgijo in sanjami, ki jo izdaja Slovanska knjižnica – Center za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke Mestne knjižnice Ljubljana, lahko preberete članek o gradbeni dejavnosti v času ljubljanskega župana Ivana Hribarja avtorja Petra Krečiča, Simona Pečnik piše o slovenskih humorističnih časopisih v članku z naslovom Od Brenclja do Pavlihe, Karmen Jančar se je v zapisu Lahko bi bila prijatelj posvetila Jakobu Aleševcu in Josipu Jurčiču, David Petelin pa piše o ljubljanskih mestnih simbolih. Jubilejni deseti letnik revije prikazuje različne poglede na zgodovino in identiteto našega mesta ter vidnejše lokalne osebnosti, poiščete pa ga lahko v svoji najbližji knjižnici.

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije prejela priznanje Maksa Fabianija

Med letošnjimi prejemniki nagrad za izjemna dela na področju urbanističnega, regionalnega in prostorskega načrtovanja, ki jih podeljuje Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, je tudi Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije. Priznanje Maksa Fabianija za leto 2021 je dobila za Strategijo varstva in razvoja zelene infrastrukture v Ljubljanski urbani regiji, ki je nastala v okviru evropskega projekta PERFECT in v sodelovanju z Ljubljanskim urbanističnim zavodom. Strategija določa vizijo, cilje varstva in razvoja, tipologijo regionalne zelene infrastrukture in akcijski načrt za njeno izvajanje.

Maratonci obdarili Združenje Europa Donna Slovenija

Minuli oktober je Volkswagen Ljubljanski maraton tekače povezal v pravo rožnato revolucijo in z Rožnatim maratonom dokazal, da je tek veliko več kot le šport. 672 tekačev, med katerimi je bilo kar 20 odstotkov moških, je v tišini, brez pompa in medsebojnega tekmovanja, obkrožilo ljubljanske ulice in s tem izkazalo podporo predstavnicam ženskega spola. Skupaj so zbrali 5000 evrov, Volkswagen Ljubljanski maraton pa je znesek podvojil in v imenu vseh udeležencev donacijo v višini 10.000 evrov predal Združenju Europa Donna Slovenija, ki ozavešča o raku dojke in raku rodil, povezuje bolnice in jim daje podporo. Vsem sodelujočim se najlepše zahvaljujemo.

Dvojna TV poslastica: Leninov park in Dolina rož

Bralce, ki nestrpnost pričakujejo naslednji kriminalni roman Tadeja Goloba, bo razveselila novica, da naj bi bil ta na policah knjigarn že kmalu v začetku prihodnjega leta. 9. januarja ob 20. uri pa bomo na TV SLO 1 že lahko spremljali prvega od treh delov igrane serije Leninov park, ki jim bodo sledili trije deli novega primera z naslovom Dolina rož. Obe seriji sta prav tako kot Jezero izpred dveh let nastali po izjemno uspešnih istoimenskih romanih, v katerih kot osrednji lik nastopa višji kriminalistični inšpektor Taras Birsa. Igralski zasedbi s Sebastianom Cavazzo na čelu bosta tudi tokrat vodila režiserja Klemen Dvornik in Matevž Luzar, prizorišče zločinov pa se bo iz Bohinja premaknilo v Ljubljano, kjer se Taras Birsa in njegova ekipa srečujeta z osebnimi krizami, neonacizmom, tajkunstvom in starimi zamerami.

27. seja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Svetnice in svetniki so, kot je običajno, postavili številna vprašanja in dali več pobud. Sprejeli so tudi predlog Odloka o rebalansu proračuna MOL za leto 2021 in predlog Sklepa o spremembi družbene pogodbe družbe BŠP Športni marketing.

BERNARDA RUSJAN

Razprava o predlogu Odloka o rebalansu proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2021 Saša Bistan, vodja Oddelka za finance in računovodstvo MOL, je sporočila, da je drugi rebalans za letos planiran v višini 412,3 milijona evrov in je nižji od sprejetega proračuna za 47,7 milijona evrov. Novi rebalans je bil predlagan iz želje po uskladitvi financiranja projektov glede na dinamiko izgradnje in vključevanje novih projektov v proračun. Svetniki so novi proračun sprejeli s 25 glasovi za in 12 proti, a tudi izrazili nekaj skrbi. Med drugimi je svetnica **Ksenija Sever (SDS)** opomnila predvsem na zmanjševanje postavk neobdavčenih prihodkov, prodajo premoženja, prihodke komunalnih prispevkov ter transferne prispevke (predvsem na sredstva evropskega in kohezijskega sklada), mestni svetnik **dr. Dragan Matić (Svetniški klub samostojnih svetnikov)** pa je vnovič izpostavil prelaganje predvidenih sredstev za gradnjo Centra Četrtna skupnosti Šmarna gora.

Razprava o o proračunih 2022 in 2023 V predlogih odlokov o proračunih za leti 2022 in 2023 je Svetniški klub Levica vložil dva amandmaja. Enega je predstavila **Urška Honzak (Levica)**, in sicer gre za povečanje namenskega premoženja Javnega stanovanjskega sklada MOL v prihodnjih dveh letih. Sredstva bi po njenih besedah zagotovili iz finančnih načrtov, predvidenih za investicijsko vzdrževanje, obnovo in gradnjo cest, obnovo Ciril-Metodovega trga 21, Mestnega trga 27 in Centra Rog. Kot razlog za amandma je navedla hudo stanovanjsko problematiko v mestu. Svetniki so amandma v večini zavrnili, saj so mnenja,

da se v Ljubljani že gradi veliko novih stanovanj oziroma se bodo še gradila, in zato, kot je poudarila **Mojca Škrinjar (SDS)**, ne bi bilo primerno jemati sredstev iz dobrih projektov, ki bodo končno omogočili obnovo oziroma ureditev, kot je na primer tovarna Rog.

Predstavitev predloga Odloka o dopolnitvi Odloka o organizaciji in načinu izvajanja mestnih linijskih prevozov potnikov s predlogom za hitri postopek Vsebinsko dopolnitve odloka je predstavila **mag. Jasna Tušar, podsekretarka Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet MOL**. Zdajšnji odlok v osnovi zajema posamezne kategorije upravičencev – kategorije invalidov in njihovih spremljevalcev s stalnim prebivališčem na območju MOL, ki jim pripada pravica do brezplačne vozovnice za mestni linijski prevoz potnikov. A ta odlok je treba uskladiti z novostjo, ki velja od 1. oktobra 2021: upokojencem, imetnikom evropske kartice ugodnosti za invalide, veteranom ter osebam, starejšim od 65 let, pripada ista pravica. Pri tem naj LPP o sklenitvi pogodbe in načinu pridobitve brezplačnih vozovnic obvesti javnost na svoji spletni strani, saj ni mogoče pridobiti iste pravice na podlagi dveh pravnih naslovov. S spremembo odloka naj bi se znižali stroški dela in materialni stroški, ki nastajajo z izdajo odločb o pridobitvi ali zavrnitvi brezplačne vozovnice. Dopolnitev so svetniki potrdili soglasno.

Razprava o predlogu Sklepa o spremembi družbene pogodbe družbe BŠP Športni marketing **Marko Kolenc, vodja Oddelka za šport MOL**, je predstavil predlog sklepa, ki obravnava ureditev glede športnega objekta na območju Stadiiona Bežigrad, izbranega na mednarodnem arhitekturnem natečaju. Zaradi med drugim dolgotrajnega postopka pridobivanja gradbenega dovoljenja in ker je postopek še vedno v teku, je družba BŠP, d. o. o., 25. oktobra 2021 posredovala predlog o podaljšanju pogodbe za pet let. Mestni svet je predlog sprejel z 20 glasovi za in 15 proti.

Slomškova ulica Z Mestnega redarstva so odgovorili na pobudo **Svetniškega kluba Nove Slovenije** o problematiki nepravilnega parkiranja v Slomškovi ulici. Trdijo, da so bili o problematiki obveščeni in so ulico še dodatno uvrstili med lokacije poostrene ga nadzora ter tako zagotovili pogoste, večkrat

dnevno izvedene nadzore skupaj z beleženjem ukrepov in ugotavljanjem kršitev, zoper katere tudi ukrepajo. Na lokaciji svoje delo redno opravljajo tudi zaposleni v JP LPT, ki poleg kontrole plačila parkirnine tudi poročajo svojim nadrejenim o morebitnih poškodbah infrastrukture MOL in LPT ter o drugih posebnostih – zaraščenih prometnih znakih, grafitih, nepravilnem parkiranju in podobno. Opozorili so še, da Mestno redarstvo ne more spremeniti miselnosti nekaterih objestnih voznikov, ki kljub vsem ustreznim predpisom in ukrepom še vedno zavestno kršijo pravila.

Prezračevanje Na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje MOL so odgovorili na vprašanje **Milana Jakopoviča (Levica)**, ki se je nanašalo na rekuracijo pri načrtovanju prenov objektov MOL v povezavi s pandemijo covid-19. Na MOL ob vsaki večji prenovi predšolskih in šolskih prostorov sledijo smiselnim, primernim in izvedljivim smernicam za vgradnjo prezračevalnih sistemov, ki so skladni z zakonodajo in priporočili Svetovne zdravstvene organizacije. To pomeni, da v prostore novogradenj, kjer je to s pravilnikom zahtevano, vgrajujejo mehansko prezračevanje po zahtevah Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (PURES). Pri drugih stavbah slednje kombinirajo z naravnim prezračevanjem. Dodatno še razlagajo, da se mehanski sistemi prezračevanja uporabljajo v prostorih, kjer ni mogoče vzpostaviti zadostnega naravnega prezračevanja (kuhinje, jedilnice, telovadnice), sicer velja, da se svež zunanji zrak najlažje zagotovi z naravnim prezračevanjem.

DREVO LETA 2021

PETJA PIRNAT

Ljubljankanke in Ljubljanci smo letos za drevo leta izbrali dvodebelnega kavkaškega krilatega oreškarja ob križišču Linhartove, Knobleharjeve in Fabianijeve ulice. »To drevo je posebno, ker se je kljub obglavljanju in nepravilni negi v preteklosti znalo prilagoditi, in sicer tako, da je dobilo drugačno krošnjo, kot je značilno za to obliko dreves – krošnjo kroglaste oblike, ki zdaj opravlja tudi estetsko funkcijo. To drevo imajo

otroci in tukajšnji sosede radi kljub njegovi težki usodi. In to je pomembno, kajti če imaš nekaj rad, potem za to skrbiš,« je ob razglasitvi konec novembra povedal podžupan prof. Janez Koželj.

Poleti smo prejeli 32 predlogov meščank in meščanov za drevo leta. Med njimi je komisija izbrala sedem finalistov. Kavkaški krilati oreškar je prejel dobrih 23 odstotkov oddanih glasov in je tako za eno leto postal glasnik pomembnosti skrbi za drevesa v mestu.

Osnovni namen akcije Drevo leta je ozaveščanje o pomenu dreves in njihovem blagodejnem vplivu na kakovost življenja v mestu. Z izborom želimo spodbuditi opazovanje dreves ter skrb meščank in meščanov zanje, kajti vsak lahko s svojim odnosom do mestnih dreves prispeva k njihovi ohranitvi. V MOL se zavedamo izjemnega pomena dreves in si zato prizadevamo za ohranitev vsakega drevesa, če je le mogoče, sadimo pa tudi nova. Samo letos smo jih v sodelovanju z Voko Snago zasadili več kot 600.

December v
Ljubljani

Najlepši čas v
najlepšem mestu

Mestna občina
Ljubljana

